

PLA D'ACCIÓ PER A LA LLUITA CONTRA EL CANVI CLIMÀTIC

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient

DIRECCIÓ GENERAL DE
CANVI CLIMÀTIC

ÍNDEX

1	Introducció	6
----------	--------------------	----------

2	Objectius	9
----------	------------------	----------

3	Marc normatiu i plans aplicables	11
----------	---	-----------

3.1.	Canvi climàtic.....	12
------	---------------------	-----------

3.2.	Sectors: energia, transport i habitatge.....	14
------	--	-----------

4	Inventari d'emissions de gasos d'efecte hivernacle de les Illes Balears	18
----------	--	-----------

5	El Pla d'Acció	25
----------	-----------------------	-----------

5.1.	Estructura.....	25
------	-----------------	-----------

5.2.	Línies d'actuació sectorials.....	26
------	-----------------------------------	-----------

1.	Sector institucional.....	26
----	---------------------------	-----------

2.	Sector residencial.....	26
----	-------------------------	-----------

3.	Sector serveis: turisme i comerç.....	27
----	---------------------------------------	-----------

4. Sector transport.....	28
5. Sector industrial.....	29
6. Sector agricultura i medi natural.....	29
5.3. Línies d'actuació transversals.....	29
7. Actuacions transversals.....	30

6 Actuacions

31

1. Sector institucional.....	32
1.1. Construcció sostenible.....	32
1.2. Estalvi i eficiència energètica.....	34
1.3. Planejament sostenible.....	44
2. Sector residencial.....	48
2.1. Construcció sostenible.....	48
2.2. Estalvi i eficiència energètica.....	51
3. Sector serveis: turisme i comerç.....	57
3.1. Estalvi i eficiència energètica.....	57
3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques.....	59

3.3. Gestió de materials i residus.....	64
3.4. Desenvolupament de normativa.....	65
4. Sector transport.....	67
4.1. Infraestructures i gestió del transport.....	67
4.2. Mobilitat urbana.....	73
4.3. Renovació i millora de flotes.....	82
4.4 Planificació i formació.....	87
5. Sector industrial.....	90
5.1. Estalvi i eficiència energètica.....	90
5.2. Residus.....	93
6. Sector agricultura i medi natural.....	94
6.1. Medi natural.....	94
6.2. Bones pràctiques.....	97
7. Actuacions transversals.....	104
7.1. Mesures fiscals.....	104
7.2. Sensibilització ambiental.....	105
7.3. Educació ambiental.....	108

7.4. Prevenció ambiental.....	113
7.5. Bones pràctiques ambientals.....	115
7.6. Diversificació energètica.....	116

7	CRONOGRAMA	117
----------	-------------------	------------

	Annex: Normativa i plans d'aplicació	128
--	---	------------

1. INTRODUCCIÓ

La hipòtesi d'un possible canvi de clima al planeta induït per l'activitat humana va ser plantejada per primera vegada en 1896 per part del premi Nobel en Química Svante Arrhenius, en un estudi en el qual discutia les possibles implicacions de l'ús del carbó (combustible fòssil del moment). Va arribar fins i tot a calcular l'augment de la temperatura mitjana de la Terra com a conseqüència del canvi de concentració a l'atmosfera del CO₂ (abans nomenat àcid carbònic). Arrhenius alertava, doncs, que el què després es denominaria efecte hivernacle - responsable en part del clima natural de la Terra - s'intensificaria, donant lloc a un increment de la temperatura mitjana observada del planeta.

No obstant això, ha estat en els darrers anys quan s'ha posat de manifest que les activitats antropogèniques estan produint canvis en els sistemes que determinen el clima de la terra. Així doncs, es pot parlar de l'existència d'un canvi climàtic a escala global, lligat a les activitats humanes. Essencialment, aquest canvi té el seu origen en una sèrie de gasos amb efecte d'hivernacle (GEH) emesos a l'atmosfera com a resultat de les pautes de comportament i consum de les societats del planeta.

Davant de la complexitat d'aquest fenomen, el programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient i l'Organització Meteorològica Mundial van crear, l'any 1988, el Grup o Pannell Intergovernamental d'Experts sobre el Canvi Climàtic (IPCC, de les sigles en anglès), amb l'objectiu principal de realitzar

periòdicament avaluacions de l'estat del coneixement científic sobre el canvi climàtic.

Fins ara, l'IPCC ha elaborat quatre informes globals de l'estat de la ciència sobre el canvi climàtic. El grup IPCC es reuní, el mes de novembre de 2007, a València per elaborar el denominat Informe de Síntesi, resum dels documents presentats pels diferents grups de treball i que constitueixen en el seu conjunt el FAR, quart informe.

El quart informe d'avaluació publicat per l'IPCC, ha posat de manifest que el clima de la Terra està variant a un ritme superior al que s'havia previst fins ara, i determinat, amb més d'un 90% de probabilitat, per les accions humanes. Per exemple, es diu que l'escalfament de la Terra és inequívoc, tal i com es dedueix de les observacions d'augment de les temperatures mitjanes a escala planetària de l'aire superficial i de l'oceà, la fusió general de neu i gel, i l'elevació global del nivell mitjà del mar.

Si bé el tercer informe (TAR) indicava que l'augment de la temperatura en 100 anys (de 1901 a 2000) era de 0.6 °C, en el FAR s'ha re calculat per als 100 anys de 1906 a 2005, resultant 0.74 °C. Si es prenen els 12 últims anys, 11 d'ells han estat els més calorosos dels registres disponibles de temperatura.

Quant a la temperatura de la mar, també ha augmentat els primers 3000 m de profunditat, produint una dilatació de l'aigua marina i conseqüent elevació del nivell del mar.

Els fenòmens climàtics extrems s'han accentuat: ones de calor, pluges torrencials, turmentes. És un fet que s'ha produït un increment de les pluges intenses a la major part del planeta i, simultàniament, es tendeix a un clima més sec al Sahel, Mediterrani, Àfrica meridional i part d'Àsia meridional. A més a més, les sequeres són més intenses i duradores des dels anys 70, particularment als tròpics i subtròpics. De la mateixa manera, existeix evidència d'un increment de l'activitat dels ciclons tropicals intensos a l'Atlàntic nord des dels anys 70, correlacionat amb l'augment de la temperatura superficial de la mar als tròpics.

En un context més regional, les mesures històriques de temperatura (1976-2006) i precipitació (1951-2006) de què es disposa per a les Balears permeten una anàlisi dels canvis observats a les Illes durant les últimes dècades:

a) S'observa un increment tant de les temperatures màximes com de les mínimes. El ritme d'augment és de 4,83 i 5,14 °C/100 anys, respectivament. Aquests valors tan elevats d'escalfament superficial contrasten amb els abans esmentats per al conjunt del planeta, ara que les tendències regionals s'allunyen sovint significativament de la tendència global. De fet, l'escalfament mitjà a Europa ha estat aproximadament el doble que el global. El fet que a les Balears les temperatures mínimes augmentin a un ritme major que les màximes implica una disminució gradual amb els anys de l'oscil·lació tèrmica diària, fet que s'ha observat a moltes altres zones del planeta.

b) La precipitació mitjana anual a les Illes Balears ha disminuït segons una tendència lineal de -170 mm/100 anys, el que, en termes del total anual d'uns 550 mm, representa un percentatge de disminució (per 100 anys) d'un 30%. Ja s'ha apuntat anteriorment que la regió mediterrània tendeix cap a un clima cada vegada més sec i, en aquest sentit, les Balears constitueixen un notable exemple d'aquesta tendència cap a un clima més àrid.

El resultat del grup de treball 3 del quart informe, presentat en maig de 2007 a Bangkok (Tailàndia), posa en evidència que la mitigació per a fer front al canvi climàtic és urgent i que, encara existeix una oportunitat dins de les dues properes dècades per evitar les conseqüències de l'escalfament de la terra, i en particular, per aconseguir l'objectiu dels 2 °C marcats per la Unió Europea.

La Convenció Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic (1992) constitueix la primera resposta internacional al problema del Canvi Climàtic que cristal·litza en el Protocol de Kyoto, document de gran rellevància perquè suposa el compromís de reduir les emissions de 6 gasos responsables de l'escalfament de la Terra per part dels països industrialitzats.

El Protocol de Kyoto entrà en vigor l'any 2005. Es fixà un objectiu de reducció de les emissions GEH dels països industrialitzats d'un 5,2 % respecte als seus nivells de 1990 durant el període 2008-2012. Fou firmat per Espanya i per la Unió Europea en conjunt, l'any 1998. L' UE s'ha compromès a reduir en un 8% el conjunt de sis gasos en l'horitzó 2008-2012, distribuït de forma

diferenciada entre els països integrants. D'acord amb aquesta distribució entre el diferents països, l'estat espanyol està obligat a emetre, com a màxim, durant aquest període, un 15% més del que emeté en 1990.

En el marc dels acords internacionals en matèria de canvi climàtic és necessari que els governs prenguin mesures a curt, mig i llarg termini, tant d'adaptació als possibles canvis que es vagin a produir, com per posar tots els mitjans possibles per frenar-lo i mitigar-ne els efectes.

La *Estrategia Española de Cambio Climático y Energía Limpia (Horizonte 2007-2012-2020)* (EECCCEL) aprovada pel Consell Nacional del Clima de 25 d'octubre de 2007 i pel Consell de Ministres de 2 de novembre de 2007, defineix el marc d'actuació i de coordinació per a les Administracions Públiques a Espanya per assegurar la reducció de les emissions totals de GEH i, estableix que un dels objectius del quinquenni 2008-2012 és aconseguir que l'increment de les emissions totals a Espanya no superin el 37% respecte a les emissions de l'any base. El 22% de diferència respecte al 15%, s'obtindrà mitjançant embornals i mecanismes de flexibilitat.

El Govern espanyol ha complementat l'EECCCEL amb un Pla de Mesures Urgents, amb 198 mesures i 75 indicadors., que proporciona reduccions addicionals de 60,454 Mt CO₂ eq durant el període 2008-2012.

Així i tot, són necessàries altres mesures addicionals que proporcionin reduccions de 15,033 Mt CO₂ eq per any. Per això,

l'EECCCEL determina que les Comunitats Autònomes i les Entitats locals són clau per identificar i posar en marxa mesures per a la reducció de les emissions, especialment a través d'estratègies autonòmiques, entre d'altres coses, perquè moltes de les mesures a dur a terme corresponen a àmbits de competència de les CAAA o de les entitats locals.

És necessari que la EECCCEL es complementi amb els corresponents instruments de planificació en els àmbits esmentats, autonòmics i locals. En particular, el Govern espanyol ha proposat a les CCAA que totes elles elaborin en 2007 les seves estratègies.

Si bé, l'aportació de la CAIB al canvi climàtic global és petita en termes quantitatius (2,3% de les emissions totals d'Espanya en 2005), atenent al principi bàsic de la responsabilitat compartida, la nostra Comunitat autònoma de les Illes Balears ha d'assumir la quota de responsabilitat com un compromís profund i exigent, que inclogui la implicació incondicional de la ciutadania, sobre tot en àmbits com el transport i el consum domèstic, impulsada en tot moment amb l'exemple de lideratge de l'administració.

2. OBJECTIUS

El Govern de les Illes Balears, conscient que el canvi climàtic és un problema ambiental, econòmic i social de primera magnitud, creà l'any 2005 la Direcció General de l'Oficina del Canvi Climàtic, amb la funció de coordinar les actuacions, que a l'àmbit de la comunitat autònoma, s'executin en matèria de canvi climàtic.

El 6 de juny de 2005 es va aprovar la primera Estratègia Balear de Lluita contra el Canvi Climàtic, amb els principals objectius de: transversal, exemplar i de conscienciació.

El present Pla d'Acció constitueix el desenvolupament de les mesures de mitigació que el Govern Balear durà endavant en el període 2008-2012.

Els objectius que es pretenen assolir amb aquest Pla d'Acció són:

- a)** Establir uns objectius regionals quantitatius que contribueixin a complir, per part de l'estat espanyol, el compromís del Protocol de Kyoto.
- b)** Determinar actuacions a curt, mig i llarg termini, per tal de disminuir les emissions de gasos d'efecte hivernacle a la comunitat autònoma de les Illes Balears.
- c)** Establir els mecanismes de coordinació necessaris entre administracions per tal de fixar polítiques sectorials que contribueixin a aconseguir els objectius de reducció d'emissions especificats en el Pla d'Acció.

d) Fomentar la implantació d'energies renovables, noves tecnologies més eficients i bones pràctiques en tots els sectors.

e) Instaurar la cultura de l'eficiència energètica a tots els sectors.

f) Fomentar la cultura i conscienciació dels ciutadans de les Illes Balears sobre el canvi climàtic.

La principal problemàtica que presenta l'aplicació de les mesures destinades a disminuir la contribució de les Illes Balears al Canvi Climàtic, és la dispersió de competències: tant pel que fa als diferents nivells de govern (Govern, Consells Insulars i Ajuntaments), com pel que fa a les àrees que es treballen des dels diferents departaments i seccions de cada una d'aquestes administracions.

Aquest fet obliga a què la línia d'actuació transversal hagi esdevingut un dels principals objectius i eixos d'actuació marcats per l'Estratègia Balear de Lluita Contra el Canvi Climàtic. La necessitat de la coordinació, la concreció i el compromís de fixar i acomplir objectius en cada un dels diferents àmbits competencials, esdevé el principal repte d'una política efectiva de lluita contra el canvi climàtic.

L'eina que possibilita treballar-la d'una manera efectiva és la Comissió Interdepartamental sobre el Canvi Climàtic juntament amb el Comitè Tècnic, mitjançant el qual participen membres de totes les conselleries del Govern de les Illes Balears.

En aquesta nova etapa de determinació, consens i execució de les mesures concretes que conformaran aquest Pla d'Acció, la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic esdevé la impulsora, coordinadora i supervisora de l'execució dels objectius i accions acordades i té el repte d'aconseguir que la problemàtica del canvi climàtic, amb tota la seva amplitud, sigui incorporada a totes les planificacions actuals i futures que determinen el model social, econòmic i territorial de les Illes Balears i les seves implicacions ambientals.

3. **NORMATIVA I PLANS APLICABLES**

El Pla d'Acció per a la Lluita contra el Canvi Climàtic a les Illes Balears ha de complir els objectius quantitatius de reducció de les emissions establerts per l'Estratègia, i també, els objectius qualitius establerts per la normativa vigent. Al marge de la legislació que regula els grans focus d'emissió, és necessari conèixer la normativa i actuar de manera decidida sobre les emissions produïdes pels sectors difusos per poder complir els compromisos establerts en el Protocol de Kyoto. Per aquest motiu, s'ha estudiat tota la normativa sectorial o específica que és d'aplicació als diferents sectors econòmics i socials, i que representen les principals fonts d'emissions contaminants, que bàsicament, i en el cas de les Illes Balears, són el transport i el consum d'energia elèctrica associat a cada un dels sectors socioeconòmics definits en aquest Pla.

Pel que fa al propi pla d'acció no s'ha sotmès a avaluació ambiental estratègica perquè té caràcter programàtic, recull d'actuacions i iniciatives, moltes d'elles ja previstes a distints instruments d'ordenació territorial, que en el seu cas, s'hauran sotmès a avaluació ambiental estratègica. No obstant això, els plans que se'n derivin i que necessitin l'adaptació del planejament adient i l'adopció dels instruments de planejament territorial, urbanístic o sectorial d'aquest pla d'acció s'hauran de subjectar a la Llei estatal 9/2006, de 28 d'abril, d'avaluacions ambientals estratègiques i els projectes a avaluació d'impacte ambiental, a la Llei 11/2006, de 14 de setembre, d'avaluacions d'impacte ambiental i avaluacions ambientals estratègiques en

les Illes Balears i/o a la normativa reguladora de la Xarxa Ecològica Europea Natura 2000.

A l'annex d'aquest Pla es presenta la normativa que afecta al desenvolupament de les polítiques adreçades a limitar la contribució al canvi climàtic que té l'origen en les emissions antropogèniques de GEH. S'exposa, classificada per àmbits o sectors específics d'incidència, tota la normativa (europea, estatal i autonòmica) que pot tenir un efecte directe o indirecte sobre les actuacions que concreta el Pla d'Acció a l'apartat 6 d'aquest document. En aquest mateix annex, es presenta també un recull de la normativa adreçada directament al control i disminució de les emissions de gasos, i un apartat específic de fiscalitat d'aplicació a tot l'estat espanyol.

A continuació, es presenta una relació de la normativa més rellevant, classificada segons si l'àmbit d'aplicació és estatal o autonòmic i estructurada en els següents dos apartats:

3.1. Canvi Climàtic.

3.2. Sectors: energia, transport i habitatge.

3.1. CANVI CLIMÀTIC

Àmbit estatal

Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle

L'objectiu d'aquesta llei és la transposició de la Directiva 2004/87/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 d'octubre de 2003, per tal d'establir un règim pel comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, per fomentar reduccions de les emissions d'aquests gasos d'una forma eficaç i de manera econòmicament eficient.

Plans Nacionals d'Assignació 2005-2007

Un dels elements centrals del règim de comerç de drets d'emissió és el Pla Nacional d'Assignació (PNA). El PNA 2005-2007 va determinar per a aquest període els drets a repartir per activitats, la quantitat de drets que constitueixen la reserva per a nous entrants, les expectatives d'utilització de mecanismes flexibles i la senda de compliment.

2008-2012

El Pla Nacional d'Assignació fixa la nova senda de compliment per al primer període de compromís (2008-2012) en el qual les

emissions totals de GEH no haurien de sobrepassar, en terme mitjà, més enllà d'un 37% les emissions de l'any base. A aquesta xifra s'arriba sumant a l'objectiu de limitació del Protocol de Kyoto per a Espanya (+15%) l'estimació d'absorció per albellons (un màxim del 2%) i els mecanismes de flexibilitat (20%). El pes de les emissions de les instal·lacions afectades per la Llei 1/2005 són al voltant del 45% de les emissions total a nivell nacional. Ha de subratllar-se que el PNA 2008-2012 suposa una reducció de l'assignació anual mitjana del 16% respecte al PNA 2005-2007, i una reducció del 20% respecte a les emissions verificades en 2005.

Mecanismes de flexibilitat

Reial decret 1031/2007, de 20 de juliol, pel qual es desenvolupa el marc de participació en els mecanismes de flexibilitat del Protocol de Kyoto.

Aquest Reial decret té per objecte desenvolupar el marc de participació en els mecanismes de flexibilitat regulats en els articles 6, 12 i 17 del Protocol de Kyoto al Conveni Marc de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, fet en Kyoto l'11 de desembre de 1997, de conformitat amb l'establert en la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Estratègia Espanyola de Canvi Climàtic i Energia Neta (EECCCEL)

Aquesta Estratègia Espanyola de Canvi Climàtic i Energia Neta (EECCCEL) forma part de l'Estratègia Espanyola de Desenvolupament Sostenible (EEDS). La EECCCEL aborda diferents mesures que contribueixen al desenvolupament sostenible en l'àmbit de canvi climàtic i energia neta. D'una banda, es presenten una sèrie de polítiques i mesures per a mitigar el canvi climàtic, pal·liar-ne els efectes adversos, i fer possible el compliment dels compromisos assumits per Espanya, facilitant iniciatives públiques i privades encaminades a incrementar els esforços de lluita contra el canvi climàtic en totes les seves vessants i des de tots els sectors, centrant-se en la consecució dels objectius que permetin el compliment del Protocol de Kyoto. D'altra banda, es plantegen mesures per a la consecució d'un consum energètic compatible amb el desenvolupament sostenible. Aquestes mesures configuraran una base per a la planificació en matèria energètica de les administracions públiques i altres ens públics i privats i facilitaran la contribució dels ciutadans a la lluita contra el canvi climàtic. Aquesta Estratègia compta com a marc de referència amb "l'Estratègia Espanyola per al compliment del Protocol de Kyoto" aprovada pel ple del Consell Nacional del Clima el 5 de febrer de 2004, i té present les mesures i programes adoptats per les Comunitats Autònomes en aquests anys.

Pla de Mesures Urgents

El Govern, en el marc competencial de l'Estat, ha adoptat un Pla de Mesures Urgents que, amb el Pla d'Acció d'Estalvi i Eficiència Energètica 2008-2012, aspira a consolidar el canvi de tendència de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a Espanya iniciat en 2006.

Àmbit autonòmic

Estratègia Balear de Lluita contra el Canvi Climàtic

El 6 de juny de 2005 es va aprovar l'Estratègia Balear de Lluita contra el Canvi Climàtic. Això fou possible gràcies a la creació de la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic, i els principals objectius d'aquesta Estratègia són: la transversalitat, exemplaritat i la conscienciació.

L'eina que possibilita treballar la línia d'actuació transversal d'una manera efectiva és la Comissió Interdepartamental de Canvi Climàtic juntament amb el Comitè Tècnic els quals varen ser creats pel Decret 60/2005, de 27 de maig. Aquests òrgans han estat modificats pel Decret 140/2007, de 23 de novembre, per tal d'incloure'ls a totes les conselleries del Govern de les Illes Balears.

3.2. SECTORS: ENERGIA, TRANSPORT I HABITATGE

3.2.1. ENERGIA

Àmbit estatal

Estratègia d'Estalvi i Eficiència Energètica 2004-2012 (E4). Pla d'Acció 2008-2012(PAE4+). Aprovada pel Consell de Ministres el mes de juliol de 2007.

L'Estratègia d'Estalvi i Eficiència Energètica a Espanya (E4) 2004-2012, aprovada pel Govern el 28 de novembre de 2003, va definir sobre l'escenari mercat per l'horitzó d'aquesta Estratègia, els potencials d'estalvi i les mesures a implementar per tal de millorar la intensitat energètica de l'economia i induir un canvi de convergència cap als compromisos internacionals en matèria de medi ambient. Sobre aquesta Estratègia es va desenvolupar un Pla d'Acció per al període 2005-2007, actualment en vigor, amb la concreció de les mesures i instruments a activar, el seu finançament i els objectius energètics i mediambientals a assolir en aquest període. Un nou Pla d'Acció, per el període 2008-2012 (PAE4+), continuació en el temps de l'anterior, completa l'horitzó d'aquella Estratègia, recull el testimoni i l'experiència dels tres anys de gestió de l'anterior pla d'acció, i es focalitza cap als sectors menys visibles, denominats difusos (principalment transport i edificació), en els quals es requereixen nous instruments orientats a un públic objectiu molt atomitzat i amb patrons de comportament molt diversos. Gràcies a aquesta experiència, s'ha introduït a la proposta inicial un esforç

addicional, fonamentalment econòmic i normatiu, en resposta a l'Estratègia Espanyola de Canvi Climàtic i Energia Neta que persegueix el compliment espanyol del protocol de Kyoto.

Pla d'Energies Renovables per a Espanya (PER), 2005-2010.

Un altre important instrument de planificació és el nou Pla d'Energies Renovables 2005-2010 aprovat pel Govern a l'agost de 2005, que evitarà l'emissió a l'atmosfera de 76,9 Mt CO₂, amb un suport públic total de 8.492 M€. El Pla persegueix una contribució de les fonts renovables del 12,10% del consum d'energia primària en l'any 2010, una producció elèctrica amb aquestes fonts del 30,3% del consum brut d'electricitat, i un consum de bio-carburants del 5,83% sobre el consum de gasolina i gasoil previst per al transport.

Àmbit autonòmic

Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears. Decret 96/2005, de 23 de setembre.

El Pla Director Sectorial d'Energia de les Illes Balears 2005-2015, la darrera modificació del qual va ser aprovada al 2005 (Decret 96/2005 de 23 de setembre), incorpora mesures fonamentals pel que fa a canvis en el procés de producció energètica que afavoriran la reducció d'emissions, pel fet de possibilitar tecnologies més eficients de producció d'energia, i diversificar les

fonts energètiques disponibles per al consum final, amb la qual cosa, s'aconseguirà una racionalització efectiva del consum energètic.

En el marc de la planificació sectorial s'han previst i desenvolupat dos instruments d'impuls i promoció de les energies renovables i de l'eficiència energètica:

Pla d'impuls a les Energies Renovables de les Illes Balears (PIER)

L'impuls a les energies renovables constitueix una part essencial del Pla Director Sectorial Energètic. Els principals objectius del PIER són:

- Millorar i augmentar l'aprofitament dels recursos energètics renovables de les Balears
- Contribuir a l'assoliment d'un model de desenvolupament sostenible
- Incrementar el nivell de formació i informació a tots els públics
- Incrementar el nivell de conscienciació envers l'ús de les energies renovables
- Triplicar la participació de les energies renovables en el balanç energètic de les Illes Balears (horitzó de 2015)

Pla d'Eficiència Energètica de les Illes Balears (PEE)

L'elaboració del Pla d'Eficiència Energètica encaixa en la definició del nou marc energètic balear i aplega totes les accions adreçades a l'assoliment d'un objectiu comú: la reducció en el

consum d'energia, la qual cosa es tradueix en benestar i qualitat de vida dels ciutadans de les Illes Balears.

3.2.2. TRANSPORT

Àmbit estatal

Pla Estratègic d'Infraestructures i Transport (PEIT).

El Ministeri de Foment va elaborar el Pla Estratègic d'Infraestructures i Transport (PEIT) amb l'objectiu d'abordar els reptes als quals, actualment ha de fer front el sistema de transport a Espanya, i proposar les mesures que contribueixin a millorar la competitivitat econòmica, la cohesió territorial i social, i la seguretat i qualitat del servei en totes les modalitats de transport des dels principis de racionalitat i eficiència en l'ús dels recursos.

Àmbit autonòmic

El Pla Director Sectorial del Transport de les Illes Balears. Decret 41/2006, de 28 d'abril.

El 28 d'abril de 2006 el Consell de Govern va aprovar, a proposta de la Conselleria d'Obres Públiques, Habitatge i Transports, el Decret del Pla Director Sectorial del Transport de la comunitat autònoma de les Illes Balears (PDSTIB). El PDSTIB comprèn una durada de vuit anys (2005-2012) i està emmarcat dins les Directrius d'Ordenació del Territori (DOT). Es tracta d'un instrument essencial per a la planificació del transport a les Illes

Balears d'una manera ordenada, respectuosa amb el medi ambient i que inclou els quatre plans directors subsectorials següents:

- Pla de transport regular de viatgers per carretera
- Pla de transport ferroviari
- Pla de transport interinsular (marítim i aeri)
- Pla d'intermodalitat

3.2.3. HABITATGE

Àmbit estatal

Reial decret 314/2006, de 17 de març de 2006 pel qual s'aprova el Codi Tècnic de l'Edificació.

En el sector residencial, la iniciativa normativa més recent és el Codi Tècnic d'Edificació (CTE), marc normatiu en el qual s'estableixen les exigències que han de complir els edificis en relació amb els requisits bàsics de seguretat i habitabilitat establerts en la Llei d'Ordenació de l'Edificació (LOE) i, suposa l'harmonització de la reglamentació nacional existent amb les disposicions de la Unió Europea vigents en aquesta matèria. Estableix mesures dirigides a ordenar i fer sostenible el consum d'energia final en el sector de l'edificació, amb l'objectiu d'aconseguir un ús racional de l'energia necessària per a la utilització dels edificis, reduint el seu consum energètic i establint l'obligació d'incorporar criteris d'eficiència energètica i l'ús d'energia solar, tèrmica i fotovoltaica en determinats edificis.

S'estima que els requisits del CTE poden reduir fins a un 40% el consum energètic dels edificis respecte als consums resultants dels criteris constructius actuals.

Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions Tèrmiques en els Edificis (RITE).

És el resultat de l'adaptació de l'anterior RITE al Codi Tècnic de l'Edificació i a la Directiva 2002/91 d'eficiència energètica dels edificis.

4. INVENTARI D'EMISSIONS DE GASOS D'EFFECTE HIVERNACLE DE LES ILLES BALEARS

La realització d'inventaris d'emissions resulta fonamental per poder establir polítiques de mitigació, ja que, en aquests es dona informació de la quantitat de tones dels diferents gasos d'efecte hivernacle (GEH) emesos i desagregats en sectors.

Les substàncies que contribueixen a l'efecte hivernacle són diverses: el vapor d'aigua, l'ozó, el diòxid de carboni (CO₂), el metà (CH₄), l'òxid nitrós (N₂O), l'hexafluorur de sofre (SF₆), els halocarbons, així com partícules suspeses en l'atmosfera.

No obstant això, els gasos d'efecte hivernacle, el control dels quals s'ha marcat la comunitat internacional en la Convenció de Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic i en el Protocol de Kyoto són: CO₂, CH₄, N₂O, SF₆, i halocarbons. Aquests són també els que es consideren a la Llei 1/2005 per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió dels gasos d'efecte hivernacle.

En aquest punt cal introduir el concepte de CO₂ equivalent que permet traduir la contribució dels diversos gasos a una unitat comú.

Els gasos d'efecte hivernacle presenten distinta capacitat d'absorció de la radiació infraroja i diferent temps de permanència en l'atmosfera, factors que determinen el seu poder d'escalfament.

Per facilitar els càlculs s'agafa com a unitat de poder d'escalfament el de la molècula de CO₂. Els valors dels altres gasos que s'estableixen per comparació amb el de CO₂,

POTENCIAL D'ESCALFAMENT		
	IPCC 1995 ¹	4t informe IPCC (2007)
Diòxid de carboni (CO₂)	1	1
Metà (CH₄)	21	25
Òxid nitrós (N₂O)	310	298
Hidrofluorocarburs (HFCs)	140-11.700	77-14.800
Perfluorocarburs (PFCs)	6.500-9.200	7.990-12.200
Hexafluorur de sofre (SF₆)	23.900	22.800

¹ són els valors que el MMA ha aplicat en el darrer inventari nacional, de 2006, publicat el març de 2008.

Les dades que es presenten en aquest document són el resultat de l'elaboració pròpia a partir de l'inventari d'emissions GEH d'Espanya que el Ministeri de Medi Ambient duu a terme utilitzant la metodologia CORINE-AIRE.

Les emissions de GEH de les Illes Balears a l'any 2006 ascendiren a 10.566,65 kt de CO₂ eq, el que suposa l'augment del 76,6 %, respecte a l'any base (5.982,95 kt CO₂ eq), mentre que

l'augment de les emissions durant el mateix període a nivell estatal ha estat del 49,5 % (figura 1).

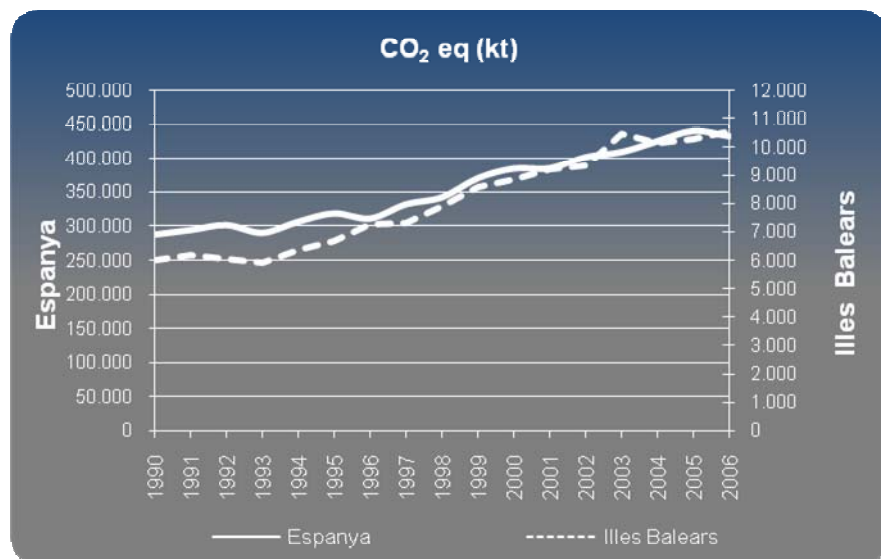

Figura 1. Evolució de les emissions de GEH a les Illes Balears entre 1990 i 2006.

La contribució de Balears a les emissions totals nacionals és del 2,44%, valor similar a la participació de Balears en el PIB d'Espanya (taula 1). No obstant això, les emissions per habitant a les Illes Balears són lleugerament superiors a la mitjana nacional, si bé s'ha de recordar que la població flotant no apareix a les estadístiques de l'INE. Així, des de l'any 1990 la població de

Balears ha augmentat un 45,3% i això ha anat acompanyat per un increment de les emissions per habitant, que fou de 8,44 t CO₂/hab. l'any 1990 a 10,25 t CO₂/hab. l'any 2005.

Paràmetre	Unitat	Espanya	Illes Balears	Balears, Espanya (%)
Emissions de CO ₂ Eqv	kt	433.339,96	10.566,65	2,44%
Població (1/1/2007)	Hab	45.200.737	1.030.660	2,24%
t CO ₂ eq/hab		9,59	10,25	
PIB (2006)	k€	980.954.000	24.200.502	2,47%
t CO ₂ eq/M €		441,75	436,63	

Taula 1. Comparació relativa de les emissions de GEH i altres paràmetres entre Balears i el conjunt d'Espanya.

GAS	%
CO ₂	92,20
CH ₄	3,89
N ₂ O	2,83
SF ₆	0,06
HFCs	0,99
PFCs	0,02

En relació al pes relatiu dels diferents gasos d'efecte hivernacle el CO₂ és el principal gas de GEH (92,2 %) amb una emissió l'any 2006 de 9.742,52,4 kt CO₂. El segon gas GEH en importància és el metà, les emissions del qual es mantenen pràcticament constants des de 1996 (figura 2), mentre que les de l'N₂O van augmentant lleugerament. La resta de gasos (SF₆, HFCs i PCFs), si bé tenen un elevadíssim poder d'escalfament, representen tan sols l'1 % de les emissions totals de GEH.

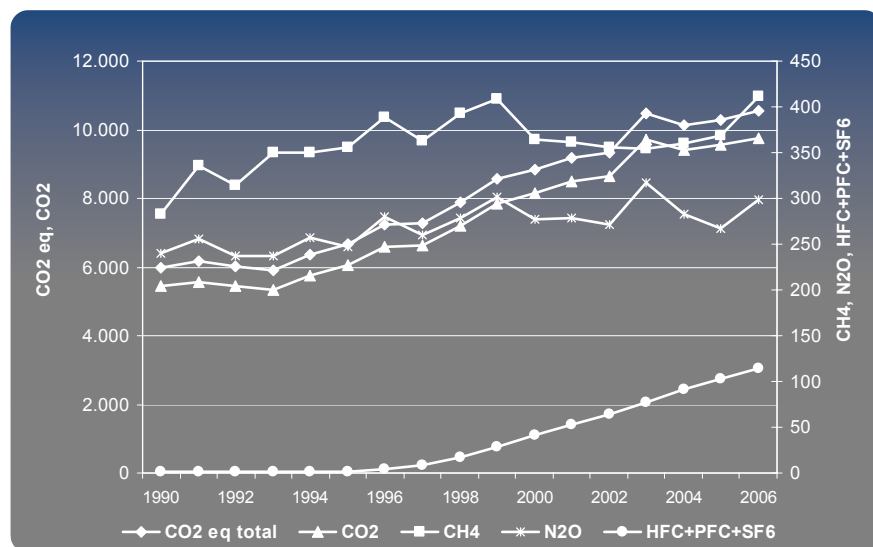

Figura 2. Evolució dels diferents GEH a les Illes Balears, kt CO₂ eq.

Si es fa una anàlisi sectorial, es comprova com els grans sectors emissors de gasos GEH són la producció d'energia elèctrica i el

sector del transport, que en conjunt signifiquen el 79% de les emissions (taula 2 i figura 3).

Sector	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	Fluorats	Total
Producció i transformació d'energia	4.803,69	2,12	31,53		4.837,34
Indústria	934,34	1,32	11,91	114,23	1.061,79
Transport	3.450,5	5,7	75,84		3.532,04
Altres	554,00	401,62	179,86		1.135,47
Total	9742,52	410,75	299,15	114,23	10.566,65

Taula 2. Emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears a l'any 2006. Resultats en Kt CO₂ eq.

El 90,2 % del CO₂ prové bàsicament d'activitats de combustió de combustibles fòssils; el 50,7 % del qual correspon a generació d'energia elèctrica i el 37,1 % al transport.

L'emissió de metà ha estat de 410,75 kt CO₂ eq repartit de la següent manera: 61,96% de residus, 33,16 % d'agricultura i el 4,87 % d'activitats de combustió.

L'emissió d'òxid nitrós l'any 2006 ha estat de 299,15 kt CO₂ eq; el 48,62% corresponen a agricultura, el 39,76% a activitats de

combustió i les emissions restants provenen de l'ús de dissolvents i la gestió de residus.

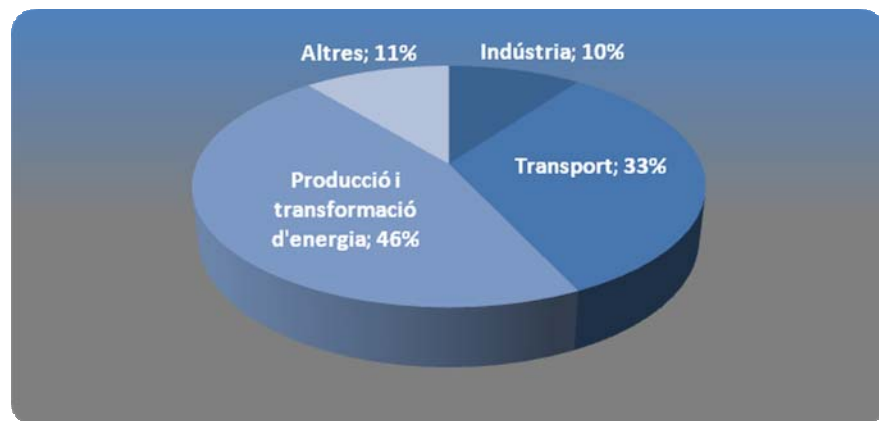

Figura 3. Distribució per sectors de les emissions GEH a les Illes Balears. Any 2006.

La contribució del sector de generació d'energia a les Illes Balears és molt major que en el conjunt espanyol (29,27 %), ja que l'energia elèctrica a les Illes Balears es genera únicament a partir de combustibles fòssils. El valor mitjà de l'emissió específica a les Illes Balears és de 0,84 tCO₂Eqv /MWh, mentre que en el conjunt de l'Espanya peninsular, gràcies a la influència de la generació elèctrica termonuclear e hidroelèctrica i, en molta menor mesura, eòlica, aquest valor es redueix a 0,39 (any 2005).

A continuació es desglossen els sectors presentats a la taula 2.

Sector	CO ₂	CH ₄	N ₂ O	Fluorats	Total
Producció i transformació d'energia	4.803,69	2,12	31,52		4.837,34
Centrals tèrmiques	4.700,66	2,11	21,67		4.724,44
Incineració de residus	103,04	0,007	9,86		112,90
Indústria	934,34	1,32	11,91	114,23	1.061,79
Activitat industrial	914,69	1,32	4,78		920,79
Ús de dissolvents i altres productes	19,64		7,13	114,23	141,00
Transport	3.450,5	5,7	75,84		3.532,04
Per carretera	2.095,18	5,05	63,46		2.162,68
Marítim	514,51	0,53	4,11		519,15
Aeri	840,81	0,11	8,27		849,19
Altres	554,00	401,62	179,86		1.135,47
Comercial, residencial,institucional	553,93	10,89	6,81		571,62
Agricultura		136,22	145,47		281,69
Gestió de residus	0,06	254,51	27,58		282,16
Total	9.742,52	410,75	299,15	114,23	10.566,65

Taula 3. Emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears a l'any 2006. Resultats en Kt CO₂ eq.

Així, el sector de producció i transformació d'energia està comprès per les centrals tèrmiques i per la planta d'incineració de residus amb aprofitament energètic. El de transport, pel transport de carretera, marítim i aeri. I el sector altres, de menor importància quantitativa, està format pel sector agrícola i ramader, gestió de residus i la combustió dels sectors comercial, residencial i institucional.

Les centrals tèrmiques representen el 97,7 % de les emissions del sector de generació d'energia elèctrica i el transport per carretera el 68,3 % de les emissions del sector transport.

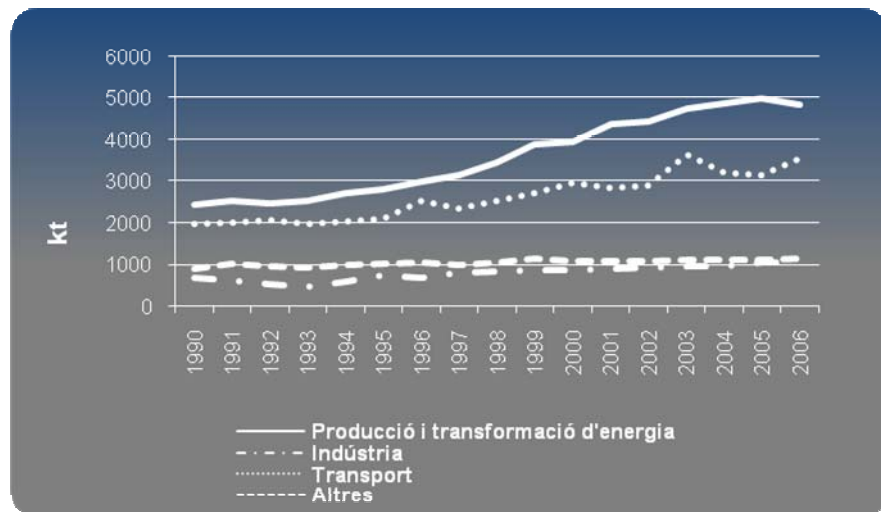

Figura 4. Evolució de les emissions de CO₂ eq per sectors a les Illes Balears.

L'anàlisi de les sèries temporals dels diferents sectors (figura 4) fa palès la diferència entre els dos sectors majoritaris (producció d'energia i transport) i els altres dos de menor incidència (indústria i altres). L'augment de les emissions entre l'any 2006 i l'any 1990 ha estat del 99% per la producció d'energia, el 79% en el transport, el 54% en la indústria i el 28 % a altres. Aquest augment es produeix bàsicament a partir de l'any 1995 i el quinquenni 1995-2000 ha estat el de major repercussió.

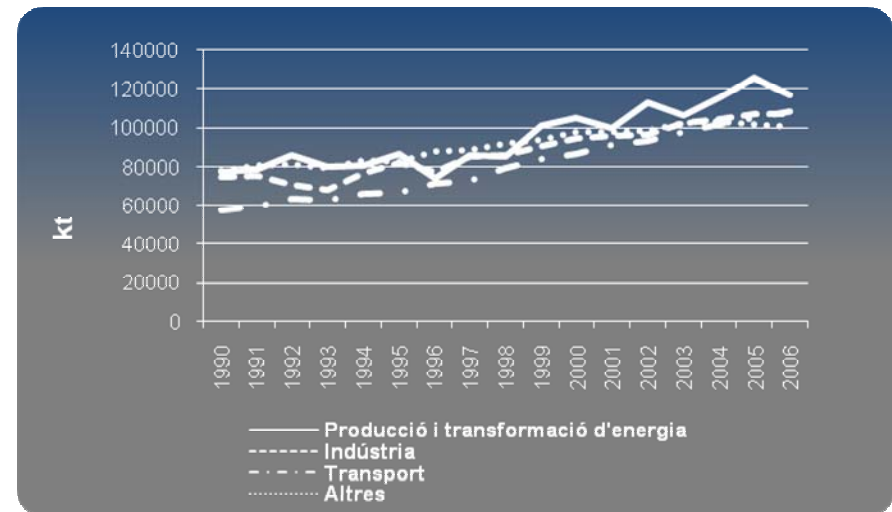

Figura 5. Evolució de les emissions de CO₂ eq per sectors a Espanya.

Aquesta evolució es pot comparar amb l'evolució de les emissions de CO₂ eq a Espanya (figura 5). S'observa com no hi ha cap diferència clara entre sectors amb més contribució a les emissions GEH com a les Illes Balears. No obstant això,

l'augment percentual observat pels diferents sectors entre l'any 1990 i l'any 2006 és semblant, a excepció de la generació d'energia, a causa, com ja s'ha esmentat anteriorment, de la total dependència de les Illes Balears dels combustibles fòssils. Així doncs, la generació d'energia ha augmentat un 51%, el transport un 89 % (més que a les Illes Balears), la indústria un 44 % i el sector altres un 29%.

Sector	CO ₂ eq assignat (kt)					(*) 2005
	2008	2009	2010	2011	2012	
Generació energia elèctrica	3.415,9	3.229,4	3.206,6	3.154,0	2.842,3	4.988,5
Indústria del ciment	463,01	463,01	463,01	463,01	463,01	470,16
Indústria de teules i maons	67,17	67,17	67,17	67,17	67,17	71,60
(*) equivalents de CO ₂ verificats en Kt						

Taula 4. Drets d'emissió assignats per sectors a les Illes Balears en el PNA 2008-2012.

En aquest punt, cal recordar que les centrals tèrmiques de potència superior a 20 Mw estan incloses dins l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle i, per tant, dins la competència estatal regulada pels plans nacionals d'assignació de drets d'emissió (PNA). En la nova assignació del PNA pels anys 2008-2012, els drets d'emissió concedits en

aquest sector són, com a mitjana anual, un 46 % inferior a les emissions verificades l'any 2005.

Si fins ara s'han considerat les emissions directes dels focus emissors, s'ha de tenir en compte que les emissions es poden considerar tant des de la perspectiva de la producció (eficiència energètica), com des del consum (estalvi energètic), ja que resulta més fàcil a l'hora d'establir polítiques de reducció d'emissions considerar les emissions indirectes de cada sector degudes al consum d'energia elèctrica. A les figures 6 i 7 es representen aquestes emissions per sectors.

Expressant les emissions d'aquesta manera es posa en evidència la gran importància dels sectors de serveis, residencial i institucional com a responsables indirectes de les emissions de GEH. Aquests sectors representen el 42% de les emissions totals (figura 7) que provenen, el 38,8% del consum de energia elèctrica i tan sols el 4,2 % de combustió de combustibles fòssils en calderes. El sector industrial suposa el 18% del total (13% si descomptem les emissions pròpies del procés de generació d'energia elèctrica).

El transport per carretera és el tercer sector en contribuir a les emissions amb 18% i, del qual el 76% correspon a turismes i vehicles lleugers. El transport aeri representa el 8% i el marítim un 5%. Altres sectors amb menor aportació d'emissions de GEH són el sector de residus i el d'agricultura.

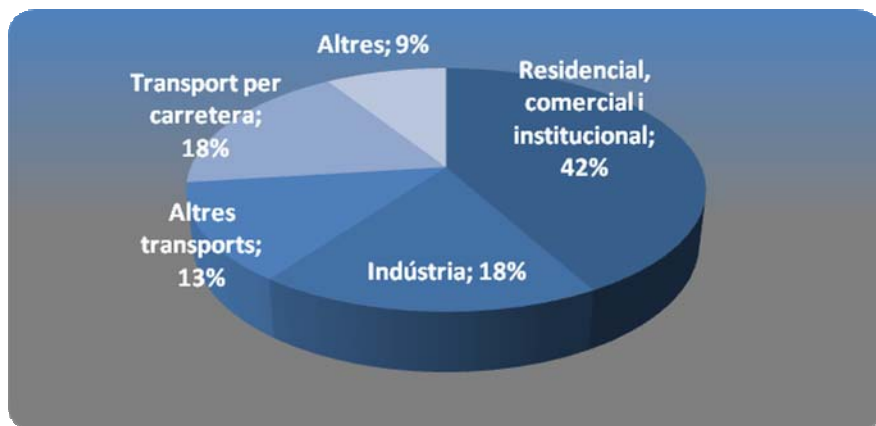

Figura 6. Distribució d'emissions de GEH per sectors considerant les emissions indirectes.

Es pot observar com, exceptuant el sector agrícola, hi ha hagut un augment considerable de les emissions GEH entre els anys 1990 i 2005. En els sectors del transport per carretera i transport aeri i en el de la indústria es produeix l'any 2000, mentre que en els sectors residencial i de serveis l'augment és progressiu entre els dos anys esmentats. Possiblement la raó d'aquest increment és l'augment d'ús dels sistemes d'aire condicionat.

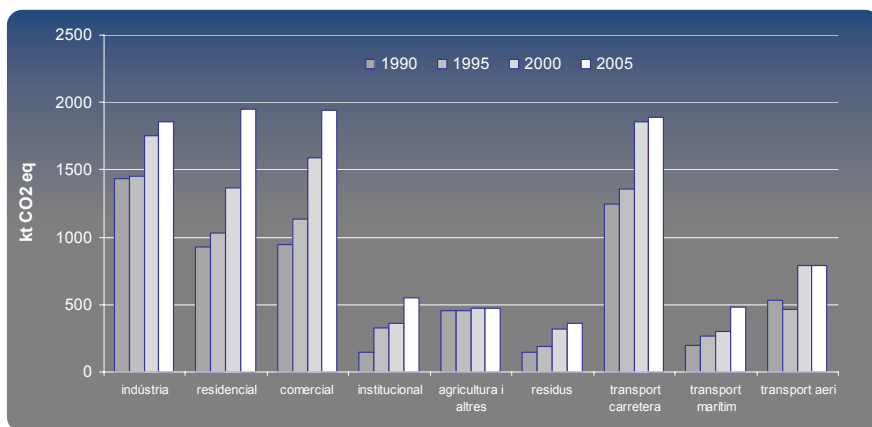

Figura 7. Evolució per sectors de les emissions de l'any 2005 a les Illes Balears, considerant les emissions indirectes (elaboració pròpia a partir de l'inventari MMA sèrie 1990-2005)

5. EL PLA D'ACCIÓ

L'objecte d'aquest Pla d'Acció és determinar les mesures que són necessàries implantar a curt, mig i llarg termini per reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle a la nostra comunitat autònoma.

Tal com s'ha vist, cal reduir les emissions a tots els àmbits estudiats. Però es farà especial esment als que han augmentat d'una manera més important les seves emissions: la producció d'energia elèctrica, que afecta a tots els sectors, i el transport.

A Balears tenim 10 grans instal·lacions emissores de gasos d'efecte hivernacle. Entre elles, les centrals tèrmiques, incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2005 de 9 de març, per la qual es regula el comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

L'assignació individual de drets d'emissió a aquestes instal·lacions és competència estatal, regulada pels Plans Nacionals d'Assignació. La corresponent verificació anual dels drets emesos per a cada una d'elles és competència autonòmica.

Com a conseqüència d'això, l'àmbit d'actuació d'aquest Pla es centra en els anomenats sectors difusos, que en el cas de les Illes Balears, són bàsicament el transport i el consum d'energia elèctrica associat a cada un dels sectors socioeconòmics definits en l'estructura del Pla d'Acció.

Aquest Pla d'Acció, les mesures proposades i els seus objectius; només seran possibles si hi ha una implicació efectiva de tots els actors (administracions, empreses i ciutadans). Cada un, en la mesura de les seves possibilitats, ha de ser sensible a la problemàtica del canvi climàtic i conscient de la vital importància de la seva contribució per fer front aquest problema global.

5.1. Estructura

El Pla d'Acció s'estructura en 6 línies d'actuació sectorials, definides d'acord amb les principals necessitats d'incidència detectades en l'anàlisi de l'evolució de l'emissió de gasos a les Illes Balears, i una línia d'actuació que s'ha denominat transversal. Cada una de les línies d'actuació conté uns determinats eixos que finalment es desagreguen en una sèrie de mesures o actuacions concretes.

Les mesures sectorials estan destinades a reduir les emissions a cada un dels sectors avaluats i definits per a la implantació del Pla d'Acció. En canvi, les mesures transversals són mesures que afecten de manera directa o indirecta a més d'un sector. I tenen per objectiu canviar el marc de referència en el què es desenvolupen les polítiques i actuacions sectorials.

5.2. Línies d'actuació sectorials

1. Sector institucional

Aquest sector, que representa les administracions públiques, ha de servir com a referent i exemple per a la resta de sectors. Per tant, s'han desenvolupat un conjunt de mesures enfocades tant a la funció de gestió com a la de planificació, pròpies de les administracions públiques.

1.1. Construcció sostenible

- 1.1.1. Aplicació de criteris de sostenibilitat a tots els projectes d'obres i d'instal·lacions.
- 1.1.2. Selecció d'emplaçaments per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions amb criteris de sostenibilitat.

1.2. Estalvi i eficiència energètica

- 1.2.1. Inclusió de criteris ambientals en els plecs de clàusules administratives particulars.
- 1.2.2. Realització d'un control ambiental als edificis del Govern de les Illes Balears.
- 1.2.3. Reserva de pressupost per a l'adequació d'instal·lacions del Govern de les Illes Balears.
- 1.2.4. Instal·lació de panells solars fotovoltaics.
- 1.2.5. Implantació de col·lectors solars tèrmics en edificis i instal·lacions públiques.

- 1.2.6. Control de l'enllumenat públic.
- 1.2.7. Promoció i formació de gestors energètics municipals.
- 1.2.8. Adquisició i lloguer de vehicles eficients.
- 1.2.9. Cicle de formació permanent dirigit al personal de l'administració pública.
- 1.2.10. Seguiment de l'aplicació de bones pràctiques als ports i aeroports.

1.3. Planejament sostenible

- 1.3.1. Modificació de la Llei d'Avaluacions d'Impacte Ambiental i d'Avaluacions Ambientals Estratègiques.
- 1.3.2. Permissió de l'ús d'energies renovables aïllades.
- 1.3.3. Plans de mobilitat per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions.
- 1.3.4. Modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears.

2. Sector residencial

El sector residencial és un dels sectors que ha incrementat més el consum energètic i, per tant, l'emissió del gasos d'efecte hivernacle en els darrers anys. En aquest sentit, les mesures proposades van adreçades a la construcció sostenible i a l'estalvi i eficiència energètica.

2.1. Construcció sostenible

- 2.1.1. Rehabilitació de l'envoltant tèrmic dels edificis existents.
- 2.1.2. Sistemes de Gestió Ambiental a PIMES del sector de la construcció.
- 2.1.3. Formació sobre edificació sostenible.

2.2. Estalvi i eficiència energètica

- 2.2.1. Renovació del parc de calderes de calefacció i producció d'aigua calenta sanitària en el sector domèstic.
- 2.2.2. Foment de les energies renovables.
- 2.2.3. Regulació de l'expedició del Certificat Energètic Obligatori.
- 2.2.4. Foment de l'eficiència energètica en les comunitats de propietaris.
- 2.2.5. Foment de l'estalvi d'aigua.
- 2.2.6. Foment de l'estalvi energètic.

3. Sector serveis: turisme i comerç

El sector serveis representa un dels sectors amb un pes específic molt important en l'estructura socioeconòmica de les Illes Balears. Per tant, cal fer un esforç important en l'optimització del consums d'energia, bones pràctiques, millores tecnològiques i gestió de materials i residus.

3.1. Estalvi i eficiència energètica

- 3.1.1. Implantació de polítiques empresarials d'ús eficient de l'energia.
- 3.1.2. Incorporació d'un estudi d'emissions de CO₂ i de mesures correctores en la sol·licitud de la llicència integrada d'activitats per als establiments comercials.

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

- 3.2.1. Foment del comerç de proximitat.
- 3.2.2. Foment de la utilització de dispositius i mecanismes de control eficients per a establiments turístics d'allotjament.
- 3.2.3. Foment de les bones pràctiques del petit i mitjà comerç de les Illes Balears.
- 3.2.4. Assessorament a la CAEB per a una activitat empresarial sostenible.
- 3.2.5. Bones pràctiques en medi ambient al sector turístic.

3.3. Gestió de materials i residus

- 3.3.1. Programa per eliminar progressivament les bosses de plàstic als comerços.

3.4. Desenvolupament de normativa

- 3.4.1. Normativa que reguli la il·luminació en centres comercials, comerços i la il·luminació ornamental.
- 3.4.2. Normativa per a l'estalvi d'energia i disminució d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en el sector

turístic d'allotjament.

4. Sector transport

El sector transport és un dels principals emissors de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears, i per tant un sector en què el Pla d'Acció fa especial incidència.

Les mesures o actuacions proposades per a aquest sector van adreçades al transport per carretera. S'han distingit mesures dirigides a les infraestructures i gestió del transport, la mobilitat, la renovació i millora de flotes, la planificació i formació.

4.1. Infraestructures i gestió del transport

- 4.1.1. Execució de la planificació prevista de la xarxa de tramvia.
- 4.1.2. Execució de la planificació prevista de la xarxa de tren.
- 4.1.3. Construcció d'aparcaments dissuasoris en les estacions de transport públic.
- 4.1.4. Estudi d'optimització de les rutes actuals de bussos urbans i interurbans.
- 4.1.5. Increment del nombre de quilòmetres de carrils "Només BUS" i creació de carrils "BUS-VAO" (vehicles d'alta ocupació).
- 4.1.6. Foment dels circuits urbans i interurbans ciclistes.

4.2. Mobilitat urbana

- 4.2.1 Foment de la implantació de Plans de Mobilitat.
- 4.2.2. Foment de les àrees reservades per als mitjans de transport públic i per als vianants.

- 4.2.3. Promoció del transport urbà en bicicleta.
- 4.2.4. Establiment de mecanismes per permetre el transport de bicicletes al bus, al tren i al metro.
- 4.2.5. Jornades de conscienciació empresarial sobre polítiques de transport sostenible.
- 4.2.6. Elaboració de plans col·lectius de desplaçaments a empreses.
- 4.2.7. Desenvolupament d'un servei a Internet per facilitar l'ús compartit de vehicles.
- 4.2.8. Informació sobre el trànsit a través de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.
- 4.2.9. Foment de l'optimització energètica a empreses de distribució.

4.3. Renovació i millora de flotes

- 4.3.1. Renovació i millora de les flotes de vehicles destinats al transport de viatgers i mercaderies.
- 4.3.2. Foment de l'ús del GLP i gas natural als taxis.
- 4.3.3. Foment de l'ús de vehicles energèticament més eficients.
- 4.3.4. Estudi de la sostenibilitat de l'ús de biocombustibles.
- 4.3.5. Campanya d'informació sobre els vehicles energèticament més eficients.

4.4. Planificació i formació

- 4.4.1. Formació del personal de les empreses de transport.
- 4.4.2. Campanya de sensibilització.
- 4.4.3. Plans de control intensiu de la velocitat a vies

interurbanes.

5. Sector industrial

Per a aquest sector, amb poc pes a les Illes Balears, s'han d'impulsar mesures destinades bàsicament a l'estalvi i eficiència energètica.

5.1. Estalvi i eficiència energètica

- 5.1.1. Auditories energètiques a indústries.
- 5.1.2. Programa d'ajudes públiques al sector industrial per a l'estalvi d'energia.
- 5.1.3. Programa d'assessorament a PIME.

5.2. Residus

- 5.2.1. Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de llots de depuradora.

6. Sector agricultura i medi natural

Tot i tenir un pes específic poc important en la contribució a les emissions de gasos d'efecte hivernacle, és un sector que cal cuidar; tant pel que fa a la riquesa del manteniment de l'activitat del sector primari en l'estructura socioeconòmica actual, com pel

que fa al seu potencial de fixació de CO₂ i per tant el seu paper en la mitigació del canvi climàtic.

6.1. Medi natural

- 6.1.1. Defensa contra els incendis forestals.
- 6.1.2. Fixació de CO₂ mitjançant la millora de les masses forestals.
- 6.1.3. Estudi del paper de la *Posidònia* com a trampa de CO₂.

6.2. Bones pràctiques

- 6.2.1. Foment de les bones pràctiques ramaderes.
- 6.2.2. Foment de les bones pràctiques agrícoles.
- 6.2.3. Foment de la minimització de les pràctiques tradicionals en cultius extensius.
- 6.2.4. Promoció de l'agricultura ecològica.
- 6.2.5. Promoció de tècniques d'ús eficient de l'energia a l'agricultura.
- 6.2.6. Estudi de la viabilitat tècnica i econòmica de la valoració dels fems i purins del sector ramader.
- 6.2.7. Renovació del parc regional de tractors.

5.3. Línies d'actuació transversals

Les línies d'actuació transversals són aquelles que tenen per objectiu la reducció d'emissions, però que la seva implementació afecta de manera transversal a diversos sectors d'actuació. Entre

aquest tipus de mesures, esdevenen especialment importants: el desenvolupament d'instruments normatius, la sensibilització i l'educació ambiental, i la implantació de bones pràctiques ambientals.

7. Actuacions transversals

7.1. Mesures fiscals

- 7.1.1. Estudi de l'abast i possibilitats d'implantació d'una reforma del marc fiscal regional per afavorir el compliment dels objectius del Pla d'Acció.

7.2. Sensibilització ambiental

- 7.2.1. Divulgació de les accions del Pla d'Acció: web, campanyes, notes informatives, butlletins electrònics periòdics, etc.
- 7.2.2. Campanyes de sensibilització sobre el consum energètic i el canvi climàtic a les Illes Balears.
- 7.2.3. Campanya experimental i itinerant de conscienciació ciutadana.

7.3. Educació ambiental

- 7.3.1. Foment de tallers d'educació ambiental destinats a la conscienciació sobre el Canvi Climàtic
- 7.3.2. Cicle de formació permanent dirigit al professorat.

- 7.3.3. Foment de cursos de formació a distància.
- 7.3.4. Formació sobre canvi climàtic en mòduls formatius.
- 7.3.5. Promoció del programa de Centres Ecoambientals.

7.4. Prevenció ambiental

- 7.4.1. Seguiment de l'evolució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears.
- 7.4.2. Pla de millora de la qualitat de l'aire a Palma.

7.5. Bones pràctiques ambientals

- 7.5.1. Creació de la Xarxa de Pobles pel Clima.

7.6. Diversificació energètica

- 7.6.1. Foment de la cogeneració.

6. ACTUACIONS

A continuació es presenten les accions que conformen el Pla d'Acció, sistematitzades en forma de fitxes.

Es pretén que cada una de les actuacions proposades es defineixi per una sèrie de camps que són els que s'expliquen a continuació:

- a) Sector: responen bàsicament a sectors econòmics prioritaris.
- b) Eix: línies d'actuació dins cada un dels sectors.
- c) Mesura: títol de l'acció concreta.
- d) Descripció de la mesura: principals característiques de la mesura proposada.
- e) Desenvolupament de les accions: procediment necessari o recomanable per dur a terme l'acció proposada.
- f) Impacte de la mesura: efectes sobre el medi de l'aplicació de l'acció.
- g) Grau de prioritat: calendari d'execució previst de l'actuació.

- h) Indicadors de seguiment i periodicitat de càlcul: variables en el temps que ens donen informació sobre l'impacte de la mesura i cada quan és recomanable repetir aquestes mesures per determinar-ne l'evolució.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.
Conselleria de Medi Ambient. Consell de Govern.

Altres agents responsables:

Consells Insulars.
Ajuntaments.
Administració General de l'Estat.

Impacte de la mesura:

Estalvi i eficiència energètica, reducció del consum d'aigua.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.1. Construcció Sostenible

1.1.1. Aplicació de criteris de sostenibilitat a tots els projectes d'obres i d'instal·lacions

Descripció de la mesura: Aplicar criteris de sostenibilitat a les noves obres i instal·lacions que dugui a terme el Govern de les Illes Balears i fer un estudi d'implantació d'aquests criteris a les ja existents.

Es desenvoluparan, sempre que sigui possible, un conjunt de mesures de compliment obligatori que assegurin la sostenibilitat de totes les noves obres i instal·lacions que dugui a terme el Govern de les Illes Balears.

Als projectes que es vegin afectats pel Codi Tècnic de l'Edificació les mesures donaran un valor afegit als requeriments mínims per tal d'aconseguir l'etiquetatge més alt possible (A,B, etc.)

La Direcció General d'Energia, la DG D'Arquitectura i Habitatge, la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic i la Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral redactaran els criteris a complir. Alguns exemples són:

- Criteris d'orientació dels edificis de cara a l'aprofitament màxim de la llum solar.
- Instal·lació d'energies renovables.
- Instal·lació d'equips demòtics.
- Control energètic sectorial, incloent la climatització i control de presència.
- Aprofitament màxim de l'aigua de pluja amb la construcció d'aljubs que puguin emmagatzemar aquest recurs.
- Instal·lació de circuits d'aprofitament d'aigües grises per a sanitaris.
- Instal·lació de sistemes reguladors d'aigua: aixetes polsadores, reductors de cabal d'aigua, etc.
- Instal·lació de tancaments hermètics que redueixin al màxim les pèrdues d'energia.
- Previsió d'espais destinats a la sembra d'arbres, a cinturons verds, etc.
- Previsió d'espais destinats a l'aparcament de bicicletes.
- Estudi de viabilitat de cogeneració.
- Cicle de vida dels productes i materials i emissions de CO₂ per a l'obtenció d'aquests.

A més, es planificarà la reforma progressiva de les obres en execució i instal·lacions ja existents, sempre que sigui possible, per tal d'adaptar-les als nous criteris.

Per a consells insulars i ajuntaments es donarà la possibilitat d'aplicar aquesta mesura mitjançant conveni o l'instrument jurídic adient.

Es farà extensiu a projectes i obres que faci l'Administració General de l'Estat en el territori de les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Nombre de nous projectes que tenen en compte aquestes mesures.

Nombre de reformes, a obres i instal·lacions ja existents, per implantar les mesures.

Registre dels tipus de mesures implantades.

Consum energètic i d'aigua.

Periodicitat anual

Administració que lidera la mesura:

Consell de Govern.
Conselleria de Presidència.
Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Consells Insulars.

Impacte de la mesura:

Disminució dels costos de transport i subministraments.

Grau de prioritat:

A partir de 2010.

1. INSTITUCIONAL

1.1. Construcció Sostenible

1.1.2. Selecció d'emplaçaments per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions amb criteris de sostenibilitat.

Descripció de la mesura: Per a la selecció d'ubicacions per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions s'implantarà un protocol de criteris de sostenibilitat.

Realització dels estudis necessaris, incloent els corresponents d'impacte ambiental i de sostenibilitat, a fi de garantir que la prioritat de noves urbanitzacions i grans instal·lacions fomentin la construcció i recuperació dels teixits urbans consolidats, fomentant la relació amb l'estructura social i urbana, sempre que tècnicament i jurídicament sigui possible.

Aplicació del protocol de criteris de sostenibilitat a través de l'instrument jurídic adient.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'urbanitzacions i grans instal·lacions que tinguin en compte aquest criteri respecte al nombre total.

Registre dels criteris que s'han tingut en compte.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Economia,
Hisenda i Innovació.
Conselleria de Medi
Ambient.
Òrgans de contractació
del Govern de les Illes
Balears.
Consell de Govern.

Altres agents responsables:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció dels consums i
dels impactes associats a
les contractacions del
Govern de les Illes
Balears.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.1. Inclusió de criteris ambientals en els plecs de clàusules administratives particulars.

Descripció de la mesura: Obligació d'incloure paràmetres ambientals en els contractes públics, tant per a les empreses contractades com per als productes o serveis que ofereixin.

Amb l'entrada en vigor de la nova Llei de contractes del sector públic hi ha la possibilitat d'incloure aquest tipus de criteris dins els plecs de clàusules administratives.

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral i la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic desenvoluparan les diferents mesures a incloure dins els plecs administratius particulars. Aquestes mesures aniran encaminades a fixar objectius de certificació ambiental per part de les empreses i a aconseguir que el servei donat o els productes oferts compleixin amb uns mínims de sostenibilitat.

Per a consells insulars i ajuntaments es donarà la possibilitat d'aplicar aquesta mesura mitjançant conveni o instrument jurídic adient.

Indicadors de seguiment.

Nombre de criteris inclosos als plecs administratius particulars.

Nombre de contractes anuals realitzats amb els criteris ambientals respecte als contractes totals

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Totes les conselleries del Govern de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Coneixement de la situació actual dels edificis auditats i les possibilitats de millora.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.2. Realització d'un control ambiental als edificis del Govern de les Illes Balears.

Descripció de la mesura: Realització d'auditories ambientals i altres accions als edificis del Govern de les Illes Balears encaminades a una bona gestió dels recursos.

Nomenament d'un tècnic coordinador ambiental per a cada conselleria.

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic desenvolupa i coordina les auditories ambientals. A cada edifici a auditar es faran enquestes i es registraran les dades més rellevants dels diferents consums. Es duran a terme durant els anys 2008 i 2010.

Com a fase posterior, es farà una avaluació de l'estat actual i del potencial de millora.

Com a complement a aquesta mesura se nomenarà un coordinador ambiental per a cada conselleria que s'encarregarà de dur un control de les mesures a implantar i proposar-ne de noves.

La Conselleria de Medi Ambient implantarà un sistema de gestió ambiental (EMAS) en un dels seus edificis.

En aquests moments la Conselleria de Salut i Consum realitza i aplica el Pla de Gestió de Residus a les seves instal·lacions.

Es donarà suport tècnic als ajuntaments per a l'elaboració d'auditories ambientals en els edificis municipals.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'auditories realitzades.

Nombre de coordinadors ambientals.

Registre del nombre i tipus de mesures correctores desenvolupades.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Govern de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Estalvi dels consums.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.3. Reserva de pressupost per a l'adequació d'instal·lacions del Govern de les Illes Balears.

Descripció de la mesura: Creació d'una partida pressupostària a cada conselleria del Govern de les Illes Balears destinada a la reducció de consums dels seus edificis.

Cada conselleria destinarà part del seu pressupost a fer modificacions a les pròpies instal·lacions en matèria d'estalvi energètic, estalvi d'aigua i reducció de consums, papers i altres.

Les inversions fetes hauran de ser del tipus: llums de baix consum, dispositius de reducció de cabdal d'aigua, comptadors digitals d'electricitat, contenidors de recollida selectiva, adequació de zones per deixar bicicletes, mecanismes de control de presència, organització sectorial de la climatització, etc.

Indicadors de seguiment.

Pressupost destinat i executat per a aquesta mesura.

Registre del nombre i tipus d'actuacions.

Consum energètic, d'aigua, paper, etc.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Salut i Consum.
Conselleria d'Educació i Cultura.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Generació d'energies renovables.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.4. Instal·lació de panells solars fotovoltaics.

Descripció de la mesura: Instal·lació de captadors solars fotovoltaics a infraestructures públiques com ara hospitals, centres de salut, centres educatius, etc.

La Conselleria de Salut i Consum establirà un contracte de lloguer d'alguns dels seus edificis a una instal·ladora durant un període de 25 anys.

A la primera fase es faran instal·lacions, com a pla pilot, a 8 centres de salut i/o unitats bàsiques de salut: 2 centres de l'illa d'Eivissa, 2 centres de l'illa de Menorca, 2 centres de la part forana de l'illa de Mallorca i 2 centres del terme municipal de Palma.

A més, a Son Espases i a Can Misses ja està en projecte la instal·lació de panells fotovoltaics.

A la segona fase es durà a terme la instal·lació progressiva als gairebé 180 centres adscrits a la Conselleria de Salut i Consum.

La Conselleria d'Educació i Cultura durà a terme amb la col·laboració de la Direcció General d'Energia una Convocatòria Pública pel proper mes de juny per tal de procedir a una concessió de 8 anys adreçada a empreses privades d'electricitat perquè puguin efectuar instal·lacions fotovoltaïques. Pel curs 2008 - 09 es farà una convocatòria per a 10 centres educatius públics de Secundària. Com a segona fase d'aquest projecte es faran instal·lacions per arribar a un total aproximat de 28 instituts públics (50 % del total) a l'any 2011.

S'estudiaran els resultats d'aquests projectes per tal de generalitzar-los a nivell de Govern. Per a consells insulars i ajuntaments es donarà la possibilitat d'aplicar aquesta mesura mitjançant conveni o instrument jurídic adient.

Indicadors de seguiment.

Potència instal·lada.

Energia anual generada.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Govern de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció del consum provinent de la xarxa elèctrica.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.5. Implantació de col·lectors solars tèrmics en edificis i instal·lacions públiques.

Descripció de la mesura: Instal·lació de captadors d'energia solar tèrmica, tant en els equipaments de nova construcció (residències, hospitals, centres educatius, equipaments esportius, etc.) com en els equipaments públics més antics.

La Conselleria de Salut i Consum, en els centres integrants del Pla d'infraestructures 2008-2012, aplicarà aquesta mesura en el moment de la redacció dels projectes. En els centres existents, la seva implantació serà després d'haver fet un estudi de viabilitat per, a continuació fer la instal·lació en diversos exercicis econòmics (2008-2014).

La resta de conselleries del Govern estudiaran els centres susceptibles d'instal·lar col·lectors solars tèrmics.

Indicadors de seguiment.

Consum energètic d'aquestes instal·lacions.

Superfície instal·lada.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Govern de les Illes Balears.
Consells insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Disminució consum elèctric.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.6. Control de l'enllumenat públic.

Descripció de la mesura: Implantació dels mecanismes necessaris per tal d'aconseguir un ús racional de la il·luminació per part de les administracions públiques.

Les instal·lacions del Govern de les Illes Balears compliran uns requisits mínims pel que fa al tipus d'il·luminació, l'horari de funcionament i distribució del nombre de punts. Sempre que sigui possible s'utilitzaran llums de baix consum o tecnologies el més eficient possibles. A més, cada conselleria estudiarà a totes les seves dependències el rang horari en funció de les seves necessitats.

Els ajuntaments hauran de fixar els horaris dels enllumenats públics viaris, dels parcs, equipaments, etc.

Els consells insulars hauran d'adoptar les disposicions reglamentàries necessàries per al desenvolupament i eficàcia de la Llei 3/2005 de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears. Dit això, serà de gran importància tenir en compte aquests criteris a l'hora de dissenyar l'enllumenat públic de carreteres.

La Direcció General d'Energia té una línia de subvencions anuals per a la renovació de la il·luminació exterior existent.

Indicadors de seguiment.

Consum energètic de l'enllumenat públic.

Registre de les mesures enfocades a la reducció del consum en cada cas.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Conselleria de Medi Ambient.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Optimització de la despesa energètica municipal.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.7. Inclusió de criteris ambientals en els plecs de clàusules administratives particulars.

Descripció de la mesura: Foment de la figura del gestor energètic a l'àmbit local.

Realització de cursos per formar tècnics municipals en la gestió energètica municipal.

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral potenciarà la figura del gestor energètic municipal a través de l'Agenda Local 21.

La Direcció General d'Energia convocarà jornades relacionades amb l'estalvi i l'eficiència energètica que siguin d'interès per als municipis.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'ajuntaments amb gestor energètic municipal.

Nombre de cursos realitzats.

Nombre de tècnics formats.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Govern de les Illes Balears.

Altres agents responsables:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂ per part del parc automobilístic del Govern de les Illes Balears.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.8. Adquisició i lloguer de vehicles eficients.

Descripció de la mesura: L'adquisició i el lloguer de vehicles per part del Govern de les Illes Balears es farà en funció de la seva eficiència.

A l'hora de comprar un vehicle, qualsevol òrgan depenent del Govern de les Illes Balear, haurà de garantir que adquireix el de màxima eficiència possible. El mateix criteri s'aplicarà quan qualsevol d'aquest òrgans llogui vehicles.

La Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat d'aire i protecció de l'atmosfera fa una classificació en funció de les emissions de CO₂ per la qual regeixen els tipus impositius. És per això, que des del Govern de les Illes Balears s'haurà d'assegurar que els vehicles nous estiguin dins el grup menys emissor (emissions menors o igual a 120 g CO₂/km), per tant, exempts d'impost de matriculació.

Si no és possible complir aquest requisit s'exigiran els vehicles que estiguin dins el rang de menys emissions possibles.

Per a consells insulars i ajuntaments es donarà la possibilitat d'aplicar aquesta mesura mitjançant conveni o instrument jurídic adient.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i classificació de vehicles, adquirits o llogats, en funció de les seves emissions de CO₂.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Educació i Cultura.
Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Interior.

Impacte de la mesura:

Conscienciació del personal de l'administració pública.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.9. Cicle de formació permanent dirigit al personal de l'administració pública.

Descripció de la mesura: **Elaboració de plans de formació per al personal de l'administració pública en matèria d'educació ambiental i en concret de canvi climàtic.**

A través de l'EBAP es donarà formació dirigida al personal de l'administració pública, tant pel que fa a una bona gestió energètica i ambiental de les dependències, com relativa a les possibilitats d'implantar mesures per promocionar un ús més racional dels recursos ambientals i energètics.

Indicadors de seguiment.

Nombre de cursos realitzats.

Nombre d'assistents.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i implicació dels sectors.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.2. Estalvi i eficiència energètica

1.2.10. Seguiment de l'aplicació de bones pràctiques als ports i aeroports.

Descripció de la mesura: Seguiment i avaluació dels plans i estratègies sectorials en matèria mediambiental a ports i aeroports.

La Conselleria de Medi Ambient farà una revisió de les diferents estratègies sectorials en matèria de medi ambient que siguin aplicables a ports i a aeroports de les Illes Balears. A més, es farà un control periòdic de l'estat d'implantació i una anàlisi dels resultats, en forma d'estalvis obtinguts després de l'aplicació.

Indicadors de seguiment.

Registre dels plans i estratègies que afecten als ports i/o aeroports.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciar que el canvi climàtic és un factor avaluable quan es desenvolupa un projecte.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.3. Planejament sostenible

1.3.1. Modificació de la Llei d'Avaluacions d'Impacte Ambiental i Avaluacions Ambientals Estratègiques.

Descripció de la mesura: **Modificació de la Llei amb l'objectiu d'incloure dins les avaluacions ambientals la variable del canvi climàtic.**

Inclusió de paràmetres relatius al canvi climàtic en els projectes subjectes a Avaluacions d'Impacte Ambiental i/o Avaluacions Ambientals Estratègiques.

Indicadors de seguiment.

Percentatge de projectes que inclouen variables de canvi climàtic en les Avaluacions d'Impacte Ambiental o Avaluacions Ambientals Estratègiques.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Consells Insulars.

Impacte de la mesura:

Major implantació d'energies renovables.

Grau de prioritat:

A partir de 2010.

1. INSTITUCIONAL

1.3. Planejament sostenible

1.3.2. Permissió de l'ús d'energies renovables aïllades.

Descripció de la mesura: **Permetre l'impuls d'energies renovables a través dels instruments d'ordenació del territori.**

Modificació dels instruments de planejament insular i municipal per permetre les instal·lacions aïllades d'energies renovables a instal·lacions d'usos permesos en sòl no urbà.

Aquesta mesura inclourà la modificació dels plans territorials insulars, dels plans d'ordenació municipal, així com de les lleis de Govern de les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Nombre total d'instal·lacions.

Potència total instal·lada.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi Ambient.
Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions produïdes pel transport.

Grau de prioritat:

A partir de 2010.

1. INSTITUCIONAL

1.3. Planejament sostenible

1.3.3. Plans de mobilitat per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions.

Descripció de la mesura: **Inclusió de plans de mobilitat a l'hora de desenvolupar projectes d'urbanitzacions i grans equipaments, en els instruments de planejament i ordenació.**

En els projectes esmentats s'hauran de tenir en compte els estudis de mobilitat. S'ha d'assegurar una xarxa de transport públic que permeti una bona comunicació, tant als centres urbans pròxims com als serveis bàsics que s'han de menester quotidianament (centres de salut, comerços, etc).

A cada pla de mobilitat hi haurà un estudi de viabilitat i adequació del carril bici en funció de la població i de la distància al centre urbà més pròxim.

Indicadors de seguiment.

Nombre de plans de mobilitat elaborats.

Actuacions derivades dels plans de mobilitat.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi Ambient.
Associacions industrials de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció del consum energètic, millora de l'eficiència energètica i foment de les energies renovables.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

1. INSTITUCIONAL

1.3. Planejament sostenible

1.3.4. Modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears.

Descripció de la mesura: Modificar el Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears, donant especial rellevància a la modificació del Pla d'Impuls de les Energies Renovables, al Pla d'Eficiència Energètica i a la transició a combustibles més nets.

Pel que fa a la modificació del Pla d'Eficiència Energètica, s'establiran nous objectius quantificables més ambiciosos i a la vegada realistes. S'hauran d'impulsar les noves tecnologies com a elements energèticament eficients, s'haurà d'estudiar la possibilitat d'implantar tarifes progressives i es farà una tasca ambiciosa d'educació i conscienciació.

A la modificació del Pla d'Impuls d'Energies Renovables es tindran en compte el següents criteris:

- ☐ Estudi del potencial d'energies renovables de les Illes Balears.
- ☐ Planificació de la ubicació de noves instal·lacions renovables majors de 100 KW.
- ☐ Anàlisi i optimització del procediment administratiu i de la regulació de les instal·lacions d'energies renovables connectades a xarxa: tant pel que fa a l'ús domèstic, com pel que fa a les grans instal·lacions de producció.
- ☐ Foment de la generació distribuïda amb fonts renovables.
- ☐ Normativa per a la implantació de teulades solars als edificis de les zones industrials.
- ☐ Campanyes formatives i informatives a tots els sectors: usuaris i consumidors, promotors, indústria, etc.

S'arribarà a un compromís entre l'Administració i les empreses generadores d'energia elèctrica per establir un pla de transició a combustibles més nets i de baixa emissió específica.

La Conselleria de Medi Ambient participarà activament en les modificacions que es facin del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Modificacions fetes en el Pla que impliquen una reducció d'emissions.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum energètic.

Grau de prioritat:

Convocatòria de subvencions anuals a partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.1. Construcció Sostenible

2.1.1. Rehabilitació de l'envoltant tèrmic dels edificis existents.

Descripció de la mesura: Potenciar ajudes destinades a rehabilitar l'envoltant tèrmic d'edificis residencials.

La Direcció General d'Energia subvenciona aquest tipus d'actuacions per a edificis de més de 500 m², juntament amb canvi de vidrieres i d'enllumenat interior, mitjançant convenis amb l'*Instituto de Diversificación y Ahorro Energético* (IDAE) i d'acord amb el Pla d'Acció 2008-2012 (PAE+4) de l'Estratègia d'Eficiència Energètica a Espanya.

La Direcció General d'Arquitectura i Habitatge té unes subvencions destinades a modificacions de façanes i implantació de mesures d'eficiència energètica incloses en rehabilitacions integrals de barris.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i tipus de subvencions.

Pressupost destinat i concedit en matèria de subvencions.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Institut d'Innovació Empresarial de les Illes Balears (IDI).

Impacte de la mesura:

Millora de la gestió ambiental del sector de la construcció.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.1. Construcció Sostenible

2.1.2. Sistemes de gestió ambiental a pimes del sector de la construcció.

Descripció de la mesura: **Gestió per a la implantació de Sistemes de Gestió Mediambiental a pimes del sector de la construcció i impuls a la certificació.**

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral té un programa anual de subvencions per a Sistemes de Gestió Ambiental (EMAS o ISO 14001) i per a l'Ecolabel. A més, promocionarà la utilització del programa EMAS EASY.

Indicadors de seguiment.

Nombre de pimes del sector de la construcció que compten amb Sistemes de Gestió Ambiental: EMAS, ISO 14001, Ecolabel.

Pressupost destinat i concedit en matèria de subvencions.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Universitat de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i formació dels agents implicats en l'edificació.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.1. Construcció Sostenible

2.1.3. Formació sobre edificació sostenible.

Descripció de la mesura: Foment de la construcció sostenible mitjançant cursos sobre edificació sostenible.

Conveni entre la Direcció General d'Energia i la Universitat de les Illes Balears per dur a terme l'organització de jornades informatives i cursos de formació sobre certificació energètica dels edificis.

Indicadors de seguiment.

Nombre de cursos realitzats.

Nombre total d'assistents.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Millora de l'eficiència energètica de les calderes.

Grau de prioritat:

Convocatòria de subvencions anuals a partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.1. Renovació del parc de calderes de calefacció i producció d'aigua calenta sanitària en el sector domèstic.

Descripció de la mesura: **Difusió i promoció de la renovació de calderes.**

La Direcció General d'Energia establirà la corresponent línia d'ajudes, i campanya de promoció per a la renovació de calderes més eficients com a una de les 10 línies prioritàries del conveni de col·laboració 2008-2012 amb l'*Instituto de Diversificación y Ahorro Energético* (IDAE).

Indicadors de seguiment.

Nombre de calderes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Reducció del consum d'energia convencional.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.2. Foment de les energies renovables.

Descripció de la mesura: Promoció d'energies renovables mitjançant campanyes de subvencions i estudi dels recursos de biomassa forestal.

La Direcció General d'Energia continuarà amb les seves línies de subvencions per a aquest tipus d'actuacions. En concret les subvencions aniran encaminades a:

- Estufes o xemeneies tecnològiques >10 kW tèrmics amb utilització de llenya i biomassa residual
- Instal·lacions fotovoltaiques connectades a xarxa < 10kWp
- Instal·lacions tèrmiques per utilització d'ACS i calefacció
- Instal·lacions fotovoltaiques i mixtes eòlic-fotovoltaiques aïllades per subministrament d'electricitat als habitatges
- Instal·lacions de biogas o biomassa

La Direcció General d'Energia també crearà ajudes per a l'establiment de centres de tractament de biomassa.

La Direcció General de Biodiversitat, mitjançant el projecte de residu a recurs (RaR), desenvoluparà un estudi sobre els recursos de biomassa forestal residual disponible.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre de projectes subvencionats segons tecnologia.

Registre de la potència instal·lada segons tecnologia.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i millora de l'eficiència energètica dels habitatges.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.3. Regulació de l'expedició del Certificat Energètic Obligatori.

Descripció de la mesura: Regulació de l'expedició del certificat energètic obligatori per a tot habitatge construït, venut o llogat per complementar la certificació energètica d'habitatges de nova construcció.

El 10 de gener de 2008 es publicà al BOIB el Decret 2/2008 del 4 de gener, pel qual es designa l'òrgan competent en matèria del certificat d'eficiència energètica d'edificis de nova construcció a les Illes Balears, a la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Per tant, la Direcció General d'Energia durà a terme el registre, control i inspecció previstos al Reial decret 47/2007.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'edificis certificats.

Nombre de certificats tipus A.

Nombre de certificats tipus B.

Nombre de certificats tipus C.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques.
Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Federació d'Associacions de Veïns de les Illes Balears.
Col·legi d'administradors de finques.

Impacte de la mesura:

Conscienciació sobre l'estalvi i eficiència energètica i optimització de la despesa.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.4. Foment de l'eficiència energètica a les comunitats de propietaris.

Descripció de la mesura: Realització de jornades i material informatiu.

La Conselleria d'Habitatge i Obres Públiques, juntament amb la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia, elaborarà fulletons i realitzarà jornades per fomentar l'estalvi i l'eficiència energètica a les comunitats de propietaris. Per a això es farà difusió als col·legis d'administradors i a la Federació d'Associacions de Veïns de les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Nombre de jornades realitzades.

Nombre de material divulgatiu repartit.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació sobre l'estalvi d'aigua.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.5. Foment de l'estalvi d'aigua.

Descripció de la mesura: **Campanyes de conscienciació i assessorament enfocat a l'estalvi d'aigua.**

En aquest moments la DG de Recursos Hídrics treballa en el Projecte de decret, pel qual s'estableixen mesures per gestionar la demanda d'aigua en base a la Directiva marc de l'aigua, el Pla Hidrològic de 2001 i la Llei 10/2003 de mesures tributàries i administratives.

Entre les accions a desenvolupar es faran: campanyes de conscienciació, repartiment de dispositius estalviadors, assessorament a l'usuari, realització d'auditories i controls de les concessions de proveïment d'aigua i fonts alternatives.

La DG de Qualitat Ambiental i Litoral, en desenvolupament de les seves competències en matèria d'Agenda Local 21, desenvoluparà diverses campanyes d'estalvi d'aigua.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i tipus de campanyes realitzades.

Enquestes a la població sobre el seu grau de conscienciació.

Nombre d'estalviadors repartits.

Nombre d'auditories.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.
Conselleria de Medi
Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i reducció
del consum elèctric.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

2. RESIDENCIAL

2.2. Estalvi i eficiència energètica

2.2.6. Foment de l'estalvi energètic.

Descripció de la mesura: Línia de subvencions i campanyes de conscienciació enfocades a l'estalvi energètic destinades a particulars.

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic farà una campanya d'informació sobre mesures de reducció de la despesa energètica, que incorporarà a les factures elèctriques i de gas.

La Direcció General d'Energia farà difusió i donarà ajudes encaminades a l'estalvi energètic als particulars. Com a exemple, es seguiran fent les convocatòries de subvencions per a l'adquisició d'electrodomèstics de classificació energètica A.

Indicadors de seguiment.

Nombre de subvencions destinades i concedides a la compra d'electrodomèstics de classe A.

Nombre de vendes d'electrodomèstics de classe A respecte al total de les vendes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Associacions d'Empresaris i Comerciants de les Illes Balears.
Cambres de comerç.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i reducció del consum energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.1. Estalvi i eficiència energètica

3.1.1. Implantació de polítiques empresarials d'ús eficient de l'energia.

Descripció de la mesura: Foment de les energies renovables i de l'ús racional de l'energia en equips d'ofimàtica, sistemes de calefacció, aire condicionat, il·luminació, etc.

La Direcció General d'Energia establirà la corresponent línia d'ajudes i campanya de promoció compresa en una de les 10 línies prioritàries del conveni de col·laboració 2008-2012 amb el *Instituto de Diversificación y Ahorro Energético* (IDAE).

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic durà a terme campanyes de foment per una climatització òptima del sector empresarial.

Indicadors de seguiment.

Nombre i cost total de les ajudes concedides.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i millora
de l'eficiència i l'estalvi
energètic.

Grau de prioritat:

Aplicació immediata.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.1. Estalvi i eficiència energètica

3.1.2.

Incorporació d'un estudi d'emissions de CO₂ i de mesures correctores en la sol·licitud de la llicència integrada d'activitats per als establiments comercials.

Descripció de la mesura: Compliment de la Llei 16/2006, de 17 d'octubre, de Règim jurídic de les llicències integrades d'activitat de les Illes Balears que obliga a la inclusió en la documentació ambiental a presentar pels promotors de la llicència integrada d'activitats d'establiments comercials, d'un estudi d'emissió de CO₂. A més, s'inclouran un conjunt de mesures correctores.

Aplicació de la normativa existent per tal que els estudis d'emissions de CO₂ siguin un factor a tenir en compte.

Indicadors de seguiment.

Nombre de projectes que inclouen l'estudi d'emissions de GEH.

Nombre de mesures correctores per projecte.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció del transport.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

3.2.1. Foment del comerç de proximitat.

Descripció de la mesura: Promoure el comerç de proximitat per tal de reduir els desplaçaments i les seves emissions associades.

Realització de campanyes de conscienciació que fomentin el consum en els comerços més propers i així s'eviti el desplaçament en vehicle privat per anar a comprar.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i tipus de campanyes realitzades.

Enquestes als comerços per tal de conèixer els hàbits dels consumidors que hi acudeixen.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Turisme.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i reducció
del consum energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

3.2.2. Foment de la utilització de dispositius i mecanismes de control eficients per establiments turístics d'allotjament.

Descripció de la mesura: Fomentar la implantació de dispositius més eficients de consum energètic i de mecanismes de control.

S'impulsarà la implantació de sistemes demòtics de control pels establiments turístics d'allotjament.

La Direcció General d'Ordenació Turística i Planificació Turística incentivarà els establiments turístics perquè adoptin dispositius de consum energètic més eficients. Inicialment farà campanyes de sensibilització adaptades a la realitat turística de cada illa i a mig termini durà a terme línies d'ajuda.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'instal·lacions implantades.

Consum energètic del sector.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Associació de Petita i Mitjana empresa de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció dels consums.

Grau de prioritat:

2009-2010.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

3.2.3. Foment de les bones pràctiques del petit i mitjà comerç de les Illes Balears.

Descripció de la mesura: **Elaboració d'un manual on es recullin aquelles mesures i canvis de gestió del petit i mitjà comerç de les Illes per fer ambiental la seva activitat.**

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic elaborarà aquest manual de realitzacions ambientals del petit i mitjà comerç i concedirà un distintiu a aquelles empreses que adoptin les mesures que es prevegin.

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral ja disposa d'un manual per a tallers mecànics.

Indicadors de seguiment.

Nombre de comerços amb distintiu.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

CAEB.
Cambra de Comerç.

Impacte de la mesura:

Ajudar a les empreses en l'obtenció de certificacions de gestió ambiental i fer front a auditories ambientals.

Grau de prioritat:

2008-2011.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

3.2.4. Assessorament a la CAEB i a la Cambra de Comerç per a una activitat empresarial sostenible.

Descripció de la mesura: **Conveni de la Conselleria de Medi Ambient amb la CAEB per tal de reduir els efectes ambientals negatius de les activitats productives i millorar la gestió ambiental de les empreses. Conveni amb la CAEB i la Cambra de Comerç per a la creació d'un punt d'informació ambiental.**

La Conselleria de Medi Ambient assessorarà la CAEB en la reconversió de les seves empreses i dels seus sectors productius, tant en gestió de residus com en gestió ambiental interna (estalvi d'aigua i energia, ús eficient del transport, etc.).

La CAEB crearà un servei empresarial de gestió mediambiental i editarà una guia pràctica per implantar sistemes de gestió mediambiental.

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral ha firmat un conveni amb la CAEB i la Cambra de Comerç per a crear un punt d'informació ambiental.

Indicadors de seguiment.

Consum de les empreses.

Nombre d'empreses amb certificats de gestió ambiental.

Nombre d'auditories ambientals realitzades.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.
Conselleria de Turisme.
Conselleria de Medi
Ambient.
Conselleria d'Economia,
Hisenda i Innovació.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.
Institut de Qualitat
Turística (IQT)

Impacte de la mesura:

Conscienciació del sector
turístic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.2. Bones pràctiques i millores tecnològiques

3.2.5. Bones pràctiques en medi ambient al sector turístic.

Descripció de la mesura: Foment de la implantació de bones pràctiques en tot tipus d'instal·lacions del sector turístic.

L'IQT desenvolupa el seu Pla de Qualitat i obliga a tots els establiments turístics que vulguin modificar la categoria o fer ampliacions, a tenir un sistema de qualitat en marxa. Entre els requeriments de l'IQT per a obtenir aquest segell o sistema de qualitat es contempla el compliment de mesures medi ambientals.

La Conselleria de Turisme promourà campanyes de sensibilització i en aquest sentit, es promouran les col·laboracions amb el sector turístic.

La Direcció General d'Energia juntament amb la Direcció General d'Ordenació Turística i Planificació Turística incentivarà, mitjançant mecanismes de difusió dirigits als establiments turístics, la implantació de millores tecnològiques.

La Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral fomenta la implantació de Sistemes de Gestió Ambiental i de l'Ecolabel mitjançant subvencions, edició de guies, informació, web, etc. A més, farà campanyes de promoció de Sistemes de Gestió Ambiental als comerços amb fulletons, pàgina web, butlletí electrònic, reunions temàtiques, etc.

La Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació durà a terme un seminari internacional de les oportunitats i reptes del sector turístic en la lluita contra el canvi climàtic.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'establiments turístics amb Sistemes de Gestió Ambiental: EMAS, ISO 14001, Ecolabel.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Salut i Consum.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les illes
Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció de bosses de plàstic d'un sol ús i les corresponents emissions.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.3. Gestió de materials i residus

3.3.1. Programa per eliminar progressivament les bosses de plàstic als comerços.

Descripció de la mesura: Conscienciar de la necessitat de no utilitzar bosses de plàstic d'un sol ús fomentant les bosses reutilitzables.

S'establiran convenis amb comerços per fer campanyes per a l'eliminació de bosses de plàstic d'un sol ús i la introducció de bosses reutilitzables.

Indicadors de seguiment.

Nombre de comerços implicats en l'eliminació de bosses de plàstic.

Nombre total de bosses de plàstic repartides.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.
Ajuntaments.
Consells insulars.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.
Conselleria de Medi
Ambient.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum
elèctric i foment de l'ús
racional de l'energia.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.4. Desenvolupament de normativa

3.4.1. Normativa que reguli la il·luminació exterior en centres comercials, comerços i la il·luminació ornamental.

Descripció de la mesura: Creació d'una normativa a nivell d'ordenances municipals per a regular els diferents aspectes d'il·luminació exterior en centres comercials, comerços i la il·luminació ornamental.

Des de la Direcció General de Comerç es desenvoluparà el marc normatiu fent incidència en els horaris i el tipus d'il·luminació adient per a cada sector. Es farà referència a les diferents dates significatives, com poden ser les festes de Nadal i festes locals.

Els Consells Insulars elaboraran un reglament que desenvolupi la Llei 3/2005 de 20 d'abril, de protecció del medi nocturn de les Illes Balears per tal de regular aquest aspecte.

Indicadors de seguiment.

Consum elèctric del sector.

Periodicitat anual i càlculs puntuals en determinades dates (coincidint amb les festes de Nadal i festes locals).

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.
Consells insulars.

Altres agents responsables:

Associacions
Empresarials i de
Comerciants de les Illes
Balears.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum
energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

3. SERVEIS: TURISME I COMERÇ

3.4. Desenvolupament de normativa

3.4.2. Normativa per a l'estalvi d'energia i disminució d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en el sector turístic d'allotjament.

Descripció de la mesura: Elaboració d'una normativa sobre l'estalvi d'energia en el sector turístic d'allotjament.

Els consells insulars, com a administració competent, desenvoluparan el reglament previst a la Llei General Turística sobre modernització permanent dels establiments turístics i, en aquest s'hi introduirà la normativa sobre estalvi d'energia a totes les modalitats d'establiments turístics.

L'Àrea d'Investigació i Tecnologies Turístiques de l' Institut d'Estratègia Turística depenent de la Conselleria de Turisme estudiarà la percepció dels clients potencials sobre les mesures a implantar a través de la seva inclusió a l'enquesta de despesa turística.

La Direcció General d'Energia aportarà els suggeriments tècnics adients per al desenvolupament del reglament en matèria d'estalvi d'energia i la sistemàtica a seguir per a la seva implantació.

Indicadors de seguiment.

Consum energètic del sector turístic.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori
Ajuntament de Palma.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂.
Disminució de l'ús del transport privat.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.1. Execució de la planificació prevista de la xarxa de tramvia.

Descripció de la mesura: Creació de la xarxa de tramvia Palma – s'Arenal

El Pla de Transport Ferroviari del pla Director Sectorial del Transport, de 28 d'abril de 2006, preveu la creació de la xarxa de tramvia que unirà tots els nuclis de població de la badia de Palma, des de Santa Ponça fins a s'Arenal. Per al període 2008-2012 està prevista la creació de la xarxa de tramvia que unirà Palma amb s'Arenal.

Indicadors de seguiment.

Dades d'afluència.

Periodicitat mensual i anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂.
Disminució de l'ús del transport privat.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.2. Execució de la planificació prevista de la xarxa de tren.

Descripció de la mesura: Ampliació de la xarxa de tren; entre Manacor i Artà; entre Sa Pobla i Alcúdia; desdoblament línia Inca – enllaç

Consisteix a executar una sèrie d'actuacions, com són:

- Ampliació de la xarxa de tren entre Manacor i Artà.
- Ampliació de la xarxa de tren entre Sa Pobla i Alcúdia
- Desdoblament de la línia Inca – enllaç.

Es preveu que en l'ampliació de la xarxa de tren entre Manacor i Artà i el desdoblament de la línia entre Inca i enllaç, la línia sigui electrificada.

A part d'aquestes actuacions d'ampliació de la xarxa de tren seria necessari elaborar un estudi per determinar l'impacte del tren electrificat envers el canvi climàtic, ja que s'hauria d'aconseguir utilitzar la millor tècnica disponible per disminuir les emissions de CO₂.

El desenvolupament d'aquestes ampliacions concretes no exclou la possibilitat d'estudiar noves ampliacions de la xarxa de tren.

Indicadors de seguiment.

Dades d'afluència.

Periodicitat mensual i anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂.
Disminució de l'ús del transport privat.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.3. Construcció d'aparcaments dissuasoris en les estacions de transport públic.

Descripció de la mesura: **Construcció d'aparcaments a les estacions de transport públic.**

Amb l'objectiu de facilitar la utilització del transport públic a usuaris que resideixin a una distància que impedeixi anar a peu a les estacions de transport públic, es crearan àrees d'estacionament de vehicles.

Indicadors de seguiment.

Dades d'ocupació de l'aparcament.

Dades d'afluència de les estacions properes als aparcaments.

Periodicitat mensual i anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Ajuntaments.
Consorti de Transports de Mallorca.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂.
Disminució de l'ús del transport privat.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.4. Estudi d'optimització de les rutes actuals de bussos urbans i interurbans.

Descripció de la mesura: **Avaluació de les necessitats del servei i establiment de mesures correctores, tant per les línies urbanes com per les interurbanes.**

Intensificació del servei de transport públic en èpoques de màxima afluència als principals destins de les Illes Balears.

L'estudi de l'optimització de les rutes del servei públic regular de viatgers per carretera s'ha previst en el Pla Director Sectorial del Transport de les Illes Balears, en virtut del qual s'han dut a terme modificacions dels itineraris de les concessions de transport regulars de viatgers.

La Direcció General de Mobilitat continuarà duent a terme intensificacions d'expedicions en èpoques de màxima afluència amb l'objectiu final d'augmentar l'oferta existent i potenciar d'aquesta manera l'ús de transport públic.

Indicadors de seguiment.

Nombre de canvis fets a rutes i a freqüències sobre les actuals.

Dades d'afluència.

Periodicitat mensual i anual.

Administració que lidera la mesura:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció de l'ús del transport privat.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.5. Increment del nombre de quilòmetres de carrils "Només BUS" i creació de carrils "BUS- VAO" (vehicles d'alta ocupació).

Descripció de la mesura: Restricció del pas de vehicles en determinats vials urbans o interurbans destinats només als autobusos o a vehicles d'alta ocupació (VAO).

Prioritat de pas al transport públic o, a vehicles ocupats per 3 o més persones en els carrers de major afluència de vehicles de les principals ciutats de les Illes i també en el transport interurbà de Menorca, Eivissa i Formentera.

Indicadors de seguiment.

Nombre de Km de carrils "Només BUS" i "BUS-VAO".

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Consells Insulars.
Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi
Ambient.

Impacte de la mesura:

Reducció de l'ús del
transport motoritzat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.1. Infraestructures i gestió del transport

4.1.6. Foment dels circuits urbans i interurbans ciclistes.

Descripció de la mesura: Foment i/o creació de circuits urbans i interurbans per a ciclistes en els municipis de les Illes Balears.

Molts municipis compten actualment amb carrils bici a l'interior i l'exterior dels nuclis urbans, però en molts casos no configuren un circuit, sinó que són rutes inconnexes. Per això es pretén crear circuits que integrin els carrils bici actuals de manera que es converteixin en una xarxa connectada amb l'interior del municipi i amb la resta de termes veïns.

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic farà el seguiment de l'aplicació d'aquesta mesura i de la contribució que representen aquestes actuacions al canvi climàtic.

Indicadors de seguiment.

Metres de carrer habilitat per bicicletes respecte als metres de carrer totals.

Metres de vials habilitats per bicicletes respecte als metres de vials totals.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Ajuntaments.
Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Conselleria de Mobilitat i
Ordenació del Territori.
Conselleria de Medi
Ambient.

Impacte de la mesura:

Reducció de l'ús del
transport privat
motoritzat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.1. Foment de la implantació de Plans de Mobilitat.

Descripció de la mesura: Creació i aplicació de Plans de Mobilitat Urbana Sostenible.

Definir actuacions destinades a conscienciar al ciutadà perquè faci un ús més eficient dels diferents tipus de transport i, facilitar als ajuntaments estudis i projectes per tal de millorar la mobilitat en el seu territori.

La Direcció General d'Energia té una línia d'ajudes per a aquest tipus d'actuacions, que és una de les 10 línies prioritàries d'ajudes del conveni amb l'IDAE 2008-2012.

Indicadors de seguiment.

Nombre de municipis amb Pla de Mobilitat Sostenible respecte al total de municipis.

Nombre de municipis que s'han aollit a les ajudes existents respecte al total de municipis.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.

Impacte de la mesura:

Disminució del transport motoritzat a l'interior dels nuclis urbans.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.2. Foment de les àrees reservades per als mitjans de transport públic i per als vianants.

Descripció de la mesura: Incrementar les àrees reservades per als mitjans de transport públic i les àrees d'ús per a vianants en determinades zones urbanes.

Limitar a les àrees de major afluència de trànsit dels nuclis urbans la circulació del vehicle privat, reservar àrees destinades únicament a la circulació del transport públic i augmentar les àrees destinades a la circulació de vianants.

Indicadors de seguiment.

Metres de carrer destinats a la circulació vianants respecte als metres de carrer totals.

Metres de carrer destinats a la circulació de transport públic respecte als metres de carrer destinats a la circulació de transport motoritzat.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.
Consells Insulars.
Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Conselleria d'Esports i Joventut.
Conselleria de Medi Ambient.
Universitat de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció de l'ús del transport privat motoritzat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.3. Promoció del transport urbà en bicicleta.

Descripció de la mesura: Fomentar entre la ciutadania la utilització de la bicicleta com a mitjà de transport urbà.

Implantar un servei públic de bicicletes per als ciutadans.

Disseny de mecanismes que permetin l'ús de la bicicleta com un mitjà de transport urbà.

Una de les mesures a desenvolupar és la que contempla la Direcció General de Mobilitat que donarà suport a la creació d'un sistema de préstec de bicicletes per als usuaris del transport públic de viatgers (bus, tren o metro).

Es preveu, a més, la creació d'un servei públic de bicicletes a la UIB com a prova pilot. Si aquesta funciona, està prevista la ubicació progressiva de nous punts de distribució a la ciutat de Palma.

Altres mesures poden ser la implantació d'un sistema de lloguer de bicicletes, la instal·lació d'àrees d'aparcament per bicicletes en determinades zones del nucli urbà, campanyes informatives i de conscienciació, etc.

Cada municipi haurà de determinar quina mesura s'adapta més a la seva realitat i necessitats per tal de fomentar l'ús d'aquest mitjà de transport.

Aquesta mesura s'engloba dins una de les 10 línies prioritàries d'ajudes del conveni amb l'IDAE 2008-2012, per tant és susceptible de rebre ajut econòmic per a la seva realització.

Indicadors de seguiment.

Nombre de municipis amb actuacions de foment respecte al total de municipis.

Nombre de gent que utilitza la bicicleta com a medi de transport urbà.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Serveis Ferroviaris de Mallorca.
Consorti de Transports de Mallorca.

Altres agents responsables:

Conselleria d'Esports i Joventut.
Ajuntament de Palma.
Empresa Municipal de Transport.

Impacte de la mesura:

Foment del transport en bicicleta.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.4. Establiment de mecanismes per permetre el transport de bicicletes al bus, al tren i al metro.

Descripció de la mesura: Establir els mecanismes necessaris per tal de possibilitar el transport de bicicletes als transports públics (bus, tren i metro) a qualsevol hora i en qualsevol trajecte.

La Direcció General de Mobilitat estudiarà la possibilitat de dictar normativa sobre el transport de bicicletes als distints transports públics.

A més, té previst que a les renovacions de les concessions del transport públic per carretera de bussos, s'estableixi l'obligatorietat d'instal·lació de *kits* que permetin el transport de bicicletes. De la mateixa manera, les concessions que no s'hagin de renovar pròximament, disposen d'ajudes per a l'adquisició d'aquests *kits*.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'usuaris del transport públic amb bicicleta.

Nombre de bussos que compten amb el *kit* per portar bicicletes.

Periodicitat trimestral i anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.

Altres agents responsables:

Associacions Professionals de Transportistes.

Impacte de la mesura:

Conscienciació del sector.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.5. Jornades de conscienciació empresarial sobre polítiques de transport sostenible.

Descripció de la mesura: Realització de jornades sobre polítiques de transport sostenible.

La Direcció General de Mobilitat, contribuirà mitjançant convenis, amb les Associacions Professionals de Transportistes. I amb activitats auxiliars i complementàries del transport, amb la realització i difusió de les polítiques de transport sostenible, incidint en els impactes ambientals i reals de l'activitat (vessaments, correcta gestió de residus, etc.), juntament amb el coneixement de serveis adequats de manteniment de vehicles i amb la utilització de combustibles alternatius.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'assistents a les jornades

Nombre de jornades realitzades.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Ajuntaments.
Empreses i associacions empresarials.

Impacte de la mesura:

Disminució de l'ús del transport privat motoritzat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.6. Elaboració de plans col·lectius de desplaçaments per a empreses.

Descripció de la mesura: Estudi i implantació de Plans col·lectius de desplaçaments per a empreses.

Crear mecanismes que permetin els desplaçaments col·lectius dels treballadors d'empreses mitjanes i grans i, que evitin l'ús del transport particular de cada un d'ells.

La Direcció General d'Energia té una línia d'ajudes per aquest tipus d'actuacions des de l'any 2006. Aquesta és una de les 10 línies prioritàries d'ajudes del conveni amb l'IDAE 2008-2012.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'usuaris dels plans col·lectius de desplaçament respecte al total de treballadors de l'empresa.

Nombre d'empreses que han elaborat plans col·lectius.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Ajuntaments.

Altres agents responsables:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Conselleria d'Esports i Joventut.

Impacte de la mesura:

Disminució de l'ús del transport privat motoritzat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.7. Desenvolupament d'un servei a Internet per facilitar l'ús compartit de vehicles.

Descripció de la mesura: **Elaboració d'una web per desenvolupar el servei d'Internet d'ús compartit de vehicles.**

Creació d'una aplicació que permeti als usuaris definir el desplaçament que han de fer i les hores de sortida i de tornada. En cas que un altre usuari hagi de realitzar el mateix desplaçament es podran posar en contacte i compartir el vehicle.

Aquesta aplicació contindrà enllaços a altres webs que promoguin l'ús compartit de vehicles que existeixin en el moment de la seva creació.

La Direcció General de Joventut facilitarà l'enllaç al web corresponent des de les seves pàgines d'Internet: <http://dgjovent.caib.es> i <http://infojove.caib.es>.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'usuaris del servei.

Nombre d'entrades al web.

Nombre de desplaçaments compartits.

La periodicitat serà mensual durant el primer any i anual a partir del segon.

Administració que lidera la mesura:

Consells Insulars.
Ajuntaments.
Consorti de Transports de Mallorca.

Altres agents responsables:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Conselleria d'Esports i Joventut.

Impacte de la mesura:

Optimització de rutes i la conseqüent disminució del consum de combustibles fòssils.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.8. Informació sobre el trànsit a través de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.

Descripció de la mesura: Enviament d'informació sobre el trànsit a través de SMS i correu electrònic. Possibilitat de consultar l'estat del trànsit via web, per telèfon i incorporació d'informació als panells informatius.

Crear un servei d'informació sobre l'estat del trànsit. Aquest servei pot ser telefònic o via web.

Per tal de millorar especialment el transport públic per carretera, la Direcció General de Mobilitat farà arribar la informació sobre l'estat del trànsit als concessionaris de transport regular de viatgers per carretera.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'usuaris del servei, sempre que sigui possible.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.
Conselleria de Medi
Ambient.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum
de combustibles fòssils.

Grau de prioritat:

A partir de 2010.

4. TRANSPORT

4.2. Mobilitat urbana

4.2.9. Foment de l'optimització energètica a empreses de distribució.

Descripció de la mesura: Subvencionar estudis per optimitzar energèticament les rutes d'empreses que fan distribució de serveis o productes.

Implantació de sistemes que permetin la creació de rutes òptimes de distribució de productes.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'ajudes sol·licitades i concedides.

Registre de les accions desenvolupades per aquestes empreses.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Serveis d'Inspecció Tècnica de vehicles (ITV).
Associacions Professionals d'Empreses Transportistes.

Impacte de la mesura:

Millora de l'eficiència dels vehicles de transport de viatgers i mercaderies.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.3. Renovació i millora de flotes

4.3.1. Renovació i millora de les flotes de vehicles destinats al transport de viatgers i mercaderies.

Descripció de la mesura: A fi de millorar l'eficiència energètica i ambiental en el sector transports es duran a terme: promoció de la renovació de flotes i ajuts econòmics a la renovació de vehicles.

La Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori realitza amb caràcter anual una convocatòria per concedir ajuts econòmics a les inversions en actius fixos per a les empreses de transports de viatgers. Aquestes ajudes van destinades a l'adaptació per a discapacitats o l'adquisició de taxis o bussos de servei discrecional nous.

A través de les Associacions de Professionals, es poden realitzar sessions informatives sobre nous sistemes de finançament, manteniment de vehicles, noves tecnologies i combustibles. Es preveu que aquestes sessions es facin amb la col·laboració de les empreses fabricants.

Aquesta mesura s'engloba dins una de les 10 línies prioritàries d'ajudes del conveni de la Direcció General d'Energia amb l'IDAE 2008-2012, per tant és susceptible de rebre ajut econòmic per a la seva realització.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'ajudes concedides per a la compra de vehicles.

Registre del nombre de vehicles, any de matriculació i classificació en funció de les seves emissions.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Associacions de Taxis de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció de les emissions de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.3. Renovació i millora de flotes

4.3.2. Foment de l'ús del GLP i gas natural als taxis.

Descripció de la mesura: **Incentivar i afavorir el canvi cap a l'ús del GLP i gas natural als taxis.**

La Direcció General d'Energia ja té establerta una línia de subvencions per a aquest tipus d'actuacions. Es continuarà amb aquesta línia a través del conveni 2008-2012 amb l'IDAE.

Indicadors de seguiment.

Nombre de taxis que usen GLP o gas natural respecte al total.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Ajuntaments.
Consells Insulars.
Conselleria de Comerç,
Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Reducció de les
emissions de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

4. TRANSPORT

4.3. Renovació i millora de flotes

4.3.5. Foment de l'ús de vehicles energèticament més eficients.

Descripció de la mesura: **Incentivar l'ús de vehicles més eficients com poden ser vehicles elèctrics i de gas natural.**

La Direcció General d'Energia té una convocatòria d'ajudes per a renovar vehicles existents, per a altres més eficients (a gas o elèctrics) per a particulars i per a administracions.

Tan important com promoure l'ús d'aquest tipus de vehicles, és fer un seguiment de les millores tecnològiques que van apareixent en el mercat. Ja que és un producte que es va millorant contínuament i que de cada vegada és més competitiu respecte als vehicles convencionals.

Indicadors de seguiment.

Nombre de matriculacions de vehicles no convencionals respecte al nombre de vehicles totals matriculats.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Diversificació energètica.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.3. Renovació i millora de flotes

4.3.4. Estudi de la sostenibilitat de l'ús de biocombustibles.

Descripció de la mesura: Introducció de biocombustibles sempre que es pugui assegurar la seva sostenibilitat.

Avaluar el grau de sostenibilitat ambiental que implica la substitució dels combustibles tradicionals per biocombustibles.

Està previst el compliment del Pla d'introducció de biodièsel als vehicles de la Conselleria de Medi Ambient (IBANAT).

Indicadors de seguiment.

Biocombustibles consumits (litres) en relació al total de combustibles consumits (litres).

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació a l'hora de comprar un vehicle eficient.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.3. Renovació i millora de flotes

4.3.5. Campanya d'informació sobre els vehicles energèticament més eficients.

Descripció de la mesura: **Promoció de l'etiquetatge de vehicles.**

Actualment tots els vehicles estan classificats en funció de les seves emissions de CO₂ i també segons la seva eficiència energètica.

Per això, la DG de l'Oficina de Canvi Climàtic farà una campanya d'informació i difusió sobre aquestes classificacions que anirà adreçada al conjunt de la ciutadania. Es farà especial incidència en el sector dels *rent-a-car*, que contribueix de forma important en l'adquisició i renovació periòdica de les seves flotes de vehicles.

Amb aquesta actuació es pretén que, tant per part del sector dels *rent-a-car*, com per la població en general, es conegui l'existència d'aquestes classificacions i sigui un aspecte més a tenir en compte a l'hora d'adquirir un vehicle.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre de vendes de cotxe en funció de la seva classificació energètica.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori

Impacte de la mesura:

Disminució del consum de combustibles fòssils.

Grau de prioritat:

A partir de 2008 (a partir de setembre de 2008 aquesta mesura és obligatòria).

4. TRANSPORT

4.4. Planificació i formació

4.4.1. Formació del personal de les empreses de transport.

Descripció de la mesura: Foment del respecte i la sensibilització cap al medi ambient i el compromís de participar en les actuacions mediambientals, mitjançant la professionalització del sector i a través de la formació del personal de les empreses de transports.

Aquesta mesura respon al desenvolupament del Reial decret 1032/2007, de 30 de juliol, pel qual es regula la qualificació inicial i continuada dels conductors en determinats vehicles destinats al transport per carretera.

A partir de setembre de 2008 aquesta mesura és obligatòria i a partir de 2011 s'exigirà un reciclatge cada 5 anys.

Al marge de la formació obligatòria dels conductors contemplada al Reial decret 1032/2007, de 30 de juliol, es poden subscriure convenis de col·laboració, amb caràcter anual, amb associacions professionals d'empreses transportistes i d'activitats auxiliars i complementàries del transport per dur a terme mesures de promoció i formació.

Indicadors de seguiment.

Nombre de professionals que han rebut formació.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Salut i Consum.
Conselleria d'Interior.

Altres agents responsables:

Federació Balear de Transport (FEBT).

Impacte de la mesura:

Conscienciació del sector.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.4. Planificació i formació

4.4.2. Campanya de sensibilització.

Descripció de la mesura: Realització de campanyes informatives i de sensibilització al ciutadà.

La base tècnica de la campanya és un estudi detallat de on es produeixen els majors consums d'energia en els desplaçaments quotidians (municipis, vials, embossaments, dates, horaris, etc.)

Les actuacions de comunicació i difusió que poden fer-se són:

A les estacions de servei i a la ITV

- Instal·lació de plafons i tríptics amb informació mediambiental i pel correcte manteniment dels vehicles i pneumàtics.
- Instal·lació de dispositius de mesurament d'emissions.

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic editarà el material i arribarà a un conveni amb les empreses d'estació de servei de totes les Illes Balears per impulsar conjuntament la campanya.

Carreteres de les Illes Balears

Implantar consells sobre conducció eficient als planells de trànsit de les carreteres de les Illes Balears.

La DG de l'Oficina de Canvi Climàtic es coordinarà amb els consells insulars que disposen d'aquests planells per introduir missatges sobre conducció eficient.

Quant a activitats de formació es proposa:

- Incorporar criteris de respecte al medi ambient mitjançant la introducció de conceptes de comportament respectuós en la conducció en els cursos d'educació vial.
- Realitzar cursos de conducció eficient a través d'Internet en el procés formatiu de la preparació teòrica i pràctica per obtenir el carnet de conduir.

Indicadors de seguiment.

Enquestes a la població sobre el seu grau de coneixement dels diferents punts de la campanya.

Quantitats d'emissions enregistrades, sempre que sigui possible.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Guàrdia Civil (DGT).
Consells insulars.
Ajuntaments.
Policia Local.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum
de combustibles fòssils.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

4. TRANSPORT

4.4. Planificació i formació

4.4.3. Plans de control intensiu de la velocitat a vies interurbanes.

Descripció de la mesura: Realització de plans de control intensiu de la velocitat per guanyar en seguretat i optimitzar el consum energètic dels vehicles en circulació.

- Fixar limitacions de velocitat.
- Executar un bon control del seu compliment.

Realitzar un estudi previ de la viabilitat de cada una de les mesures proposades.

Elaborar el càlcul d'emissions estalviades en l'execució de les mesures.

Estudi i aplicabilitat d'experiències similars a la resta de l'Estat Espanyol i Europa i adaptabilitat a la realitat de les Illes Balears.

El resultat d'aquests estudis conduirà a la fixació de limitacions de velocitat. Caldrà un bon control del seu compliment per part dels agents responsables de la seva aplicació.

Indicadors de seguiment.

Velocitat mitjana dels conductors.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Associacions Industrials de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i disminució del consum energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

5. INDUSTRIAL

5.1. Estalvi i eficiència energètica

5.1.1. Auditories energètiques a indústries.

Descripció de la mesura: Realització d'auditories energètiques a les indústries.

Diagnosticar l'eficiència energètica de les indústries i promoure la substitució d'equips industrials amb major eficiència energètica.

Les indústries més grans de les Illes Balears contenen, pràcticament en la seva totalitat, amb una auditoria energètica, tot i que no s'ha fet seguiment de la implantació de les mesures proposades. Per tant s'hauran de potenciar les auditories a les petites i mitjanes empreses.

La Direcció General d'Energia ja té establerta una línia de subvencions per aquest tipus d'actuacions des de l'any 2006, i les ajudes a la indústria és una de les 10 línies prioritàries del conveni 2008-2012 amb l'IDAE. Aquestes ajudes corresponen al 60% del cost de realització de l'auditoria.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'indústries auditades anualment i el seu percentatge respecte al total.

Consum energètic del sector.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Associacions Industrials de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció del consum energètic i millora de l'eficiència.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

5. INDUSTRIAL

5.1. Estalvi i eficiència energètica

5.1.2. Programa d'ajudes públiques al sector industrial per a l'estalvi d'energia.

Descripció de la mesura: Potenciar el programa d'ajudes públiques destinades al sector industrial, amb l'objectiu d'aconseguir l'estalvi energètic en aquest sector.

Desenvolupament del programa d'ajudes destinat a la renovació dels elements consumidors d'energia a les indústries.

La DG d'Energia establirà la corresponent línia d'ajudes, i campanya de promoció, per a la millora de l'eficiència energètica en el sector industrial que condueixi a la renovació dels equips consumidors d'energia més eficients, com a una de les 10 línies prioritàries del conveni de col·laboració 2008-2012 amb l'*Instituto de Diversificación y Ahorro Energético* (IDAE).

Indicadors de seguiment.

Nombre d'indústries que s'han beneficiat de les ajudes respecte al nombre total d'indústries.

Evolució del consum energètic de les indústries beneficiàries.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Altres agents responsables:

Associacions Industrials de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i millora de l'estalvi i de l'eficiència energètica.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

5. INDUSTRIAL

5.1. Estalvi i eficiència energètica

5.1.3. Programa d'assessorament a pimes.

Descripció de la mesura: Creació d'un programa per assessorar a les pimes en matèria d'estalvi i eficiència energètica.

Les actuacions que es tenen previstes per tal de desenvolupar aquest programa d'assessorament consisteixen bàsicament en:

- Campanya informativa
- Edició de material divulgatiu
- Cursos de formació

Cal tenir en compte que des de la Direcció General de Qualitat Ambiental i Litoral es treu un Pla d'Ajudes a bones pràctiques per a pimes i s'han editat manuals de bones pràctiques per a activitats concretes. Un exemple és el manual de bones pràctiques per a tallers mecànics.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i tipus de campanyes, material divulgatiu i cursos realitzats.

Nombre d'assistents als cursos.

Enquestes a empresaris (pime) sobre el seu grau de coneixement de les distintes campanyes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Consells Insulars.
Conselleria de Medi Ambient.

Altres agents responsables:

Associacions Industrials de les Illes Balears.

Impacte de la mesura:

Reducció del consum de combustibles fòssils.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

5. INDUSTRIAL

5.2. Residus

5.2.1. Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de llots de depuradora.

Descripció de la mesura: **Elaboració d'un estudi per avaluar la viabilitat tècnica i econòmica de l'aprofitament energètic dels llots de depuradora.**

S'analitzarà la viabilitat tècnica i econòmica del procés que possibilita la generació d'electricitat a partir de l'aprofitament energètic dels llots de depuradora.

Actualment al Parc de Tecnologies Ambientals existeix una planta de metanització i una planta d'assecat de llots, les quals permetran la utilització d'aquests llots com a combustible. Aquestes instal·lacions possibilitaran dur a terme la seva valoració per a futures aplicacions.

Indicadors de seguiment.

Llots sotmesos a tractament de depuració en relació al total de llots generats.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
IBANAT.

Impacte de la mesura:

Mantenir la fixació de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.1. Medi Natural

6.1.1. Defensa contra els incendis forestals.

Descripció de la mesura: Planificació i programació de les actuacions relacionades amb prevenció i gestió d'incendis forestals.

El Pla Forestal de les Illes Balears incorporarà totes les accions de prevenció d'incendis forestals i la planificació de la coordinació dels mitjans d'extinció. Aquest pla també és una gran oportunitat per a la societat balear perquè conegui el ric patrimoni que contenen els boscos, com a suports de la biodiversitat, com a embornals de carboni, com a lloc de diversió i lleure, i com a part indispensable i insubstituïble del paisatge balear. El tractament contra els agents nocius també ha de ser objecte de planificació mitjançant l'Estratègia de Sanitat Forestal de les Illes Balears.

L'aprovació d'aquests instruments possibilitarà el desenvolupament de totes les actuacions en matèria de defensa d'incendis forestals que preveu.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'incendis i superfície forestal cremada.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
IBANAT.

Impacte de la mesura:

Millorar la fixació de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.1. Medi Natural

6.1.2. Fixació de CO₂ mitjançant la millora de les masses forestals.

Descripció de la mesura: Defensa i millora de les masses forestals mitjançant:

- Recuperació, repoblació i reforestació de masses forestals.
- Augment de les hectàrees i manteniment de les masses forestals.
- Manteniment de les masses forestals en un bon estat sanitari.
- Difusió i visualització dels resultats en temes de CO₂.

La defensa del patrimoni forestal actual és una de les prioritats per a la fixació de CO₂. Però no només la defensa d'allò que tenim sinó també d'augmentar la superfície forestal de les Illes mitjançant la recuperació de masses forestals degradades i la repoblació i reforestació de terres. **No** obstant això, és important no només la quantitat d'hectàrees forestals, sinó també la seva qualitat, per això és prioritari mantenir el bon estat sanitari del nostres boscos mitjançant, entre d'altres, la lluita contra els agents nocius que els perjudiquen.

Indicadors de seguiment.

Superfície reforestada.

Nombre d'exemplars reforestats.

Indicadors sanitaris sobre l'estat dels forests.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Impacte de la mesura:

Augment del coneixement de la capacitat de fixació de la Posidònia.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.1. Medi Natural

6.1.3. Estudi del paper de la *Posidònia* com a trampa de CO₂.

Descripció de la mesura: Cartografiar i protegir els bancs de posidònia del mediterrani balear.
Estimar l'absorció de CO₂ que pot suposar en funció de les reserves de Posidònia existents.

La localització dels bancs de Posidònia permetran la protecció específica de l'espècie. La quantificació d'aquestes masses possibilitarà estimar les absorcions de CO₂.

A més, és important considerar el fitoplàncton com a fixador de carboni i el potencial de les fosses submarines que tenen un temps de fixació major que en el cas de la Posidònia.

Caldrà estar atent a les noves investigacions que es produeixin a nivell mundial en aquesta línia.

Indicadors de seguiment.

Com és un estudi, no existeixen indicadors de seguiment.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació del sector.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.1. Foment de les bones pràctiques ramaderes.

Descripció de la mesura: Difusió i aplicació del codi de bones pràctiques agrícoles i ramaderes en el sector ramader.

Entre les actuacions que es recullen en l'esmentat codi, fer una major difusió d'aquelles que fan referència a:

- Millora de l'aïllament tèrmic.
- Sistemes de calefacció interns. Promocionar els mitjans més eficients.
- Diversificació de fonts de combustible.
- Gestió de residus d'origen ramader.

Indicadors de seguiment.

Registre del nombre i tipus de campanyes dirigides a difondre el codi de bones pràctiques agrícoles i ramaderes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura I Pesca.
Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Energèticament l'ús d'aigua regenerada arriba a tenir un cost del 20 % respecte a l'aigua freàtica, per tant l'estalvi pot arribar al 80 %.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.2. Foment de les bones pràctiques agrícoles.

Descripció de la mesura: Difusió i aplicació del codi de bones pràctiques agrícoles i ramaderes en el sector agrícola.

Desenvolupament del Pla Nacional de Regadius.

Modernització de regadius i foment de la utilització d'aigües regenerades.

Entre les actuacions que es recullen en l'esmentat codi, fer una major difusió d'aquelles que fan referència a:

- Foment de l'ús de l'aigua depurada i reg amb aigua reutilitzada.
- Foment de l'ús del compost orgànic com a sistema d'adob.

El Pla Nacional de Regadius inclou les següents actuacions:

- Substitució de regadius amb aigües freàtiques per aigües regenerades.
- Modernització de regadius per aconseguir un estalvi d'aigua i energia en el bombeig.
- Instal·lació de sistemes d'automatització.

Per dur a terme aquestes actuacions és imprescindible que s'executin les obres necessàries pel reg amb aigües regenerades, s'agilitzin els tràmits de constitució de comunitats de regants i es prioritzin les inversions en estacions depuradores en què, es reutilitzen les aigües regenerades per tal d'adaptar la qualitat de l'afluent a les necessitats de les comunitats de regants.

Es preveu que el reg de 6.000 Ha suposi un estalvi d'aigua d'aquífer de 56 hm³ anuals.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'hectàrees regades amb aigües regenerades i m³ d'aigua utilitzats.

Consum energètic de cada una de les comunitats de regants.

Cost total de les inversions realitzades en EDAR i substitucions.

Consum de fertilitzants nitrogenats.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum d'aigua i del risc d'erosió.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.3. Foment de la minimització de les pràctiques tradicionals en cultius extensius.

Descripció de la mesura: Foment de les directrius incloses en el Codi de bones pràctiques agrícoles i ramaderes referents a la promoció de la sembra directa.

Difusió d'una pràctica agrícola que evita l'erosió del sòl i redueix la despesa energètica provocada per les constants llaurades que requereix la sembra convencional. També es redueix considerablement la dosi d'herbicides i s'evita l'ús de productes fitosanitaris.

Aquesta difusió es farà a través de cursos formatius, jornades tècniques, etc.

Una vegada finalitzat l'estudi que està duent a terme la Conselleria d'Agricultura i Pesca juntament amb explotacions col·laboradores, es podrà conèixer molt millor la viabilitat de la sembra directa a les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'hectàrees sembrades amb *sembra directa* respecte al nombre total.

Nombre de cursos formatius i jornades tècniques.

Nombre d'assistents als cursos i a les jornades.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.
SEMILLA.

Impacte de la mesura:

L'eficiència de captació de carboni en sistemes de producció ecològica és de 41,5 t de CO₂/Ha, mentre que en els sistemes de producció convencional és de 21,3 t de CO₂/Ha.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6.

AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2.

Bones pràctiques

6.2.4.

Promoció de l'agricultura ecològica.

Descripció de la mesura: Desenvolupament del Pla de Desenvolupament Rural en temes d'agricultura ecològica.

Execució del nou Pla de Desenvolupament Rural 2008-2013.

Des de la Conselleria d'Agricultura existeixen subvencions per a l'adquisició de productes fitosanitaris, compra de llavors o herbicides. Aquestes subvencions van destinades a l'agricultura ecològica i a l'agricultura tradicional que compleixi uns determinats requisits.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'explotacions ecològiques respecte al nombre total d'explotacions.

Nombre d'hectàrees convertides a agricultura ecològica.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.5. Promoció de tècniques d'ús eficient de l'energia en l'agricultura.

Descripció de la mesura: Incentivar pràctiques i tècniques d'ús eficient de l'energia al sector de l'agricultura.

Des de la Conselleria d'Agricultura i Pesca s'estudiarà l'ús de la força hidràulica per a la generació d'electricitat i, es proporcionarà la instal·lació d'aerogeneradors i plaques solars a les explotacions per tal d'aconseguir que produeixin la seva pròpia energia, limitant aquestes instal·lacions a les necessitats pròpies de l'explotació. Amb el Pla Nacional de Regadius s'han arreglat moltes síquies i aquest fet fa molt viable aquesta actuació mitjançant la instal·lació de mini turbines en aquests canals.

Des de les agències comarcals dependents de la Conselleria d'Agricultura i Pesca es farà la difusió i promoció als agricultors.

Indicadors de seguiment.

Potència instal·lada.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Impacte de la mesura:

Disminució del consum energètic.

Grau de prioritat:

A partir de 2009.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.6. Estudi de la viabilitat tècnica i econòmica de la valoració dels fems i purins del sector ramader.

Descripció de la mesura: **Estudiar la possibilitat d'implantar un sistema centralitzat de gestió per zones i per tipus de ramat.**

La revaloració del metà i dels residus d'explotacions ramaderes, especialment de boví, seria una mesura que podria donar solució als problemes de nitrats que, especialment pateix l'illa de Menorca. Però són necessaris estudis que determinin les possibles tècniques i la viabilitat econòmica de les actuacions en funció de la realitat balear.

Segons estudis realitzats, la instal·lació dels mecanismes per poder dur a terme aquesta revaloració surten rentables a partir d'explotacions de 200 o més caps.

Indicadors de seguiment.

Com és un estudi no existeixen indicadors de seguiment.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Agricultura i Pesca.

Impacte de la mesura:

Millora de l'eficiència energètica.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

6. AGRICULTURA I MEDI NATURAL

6.2. Bones pràctiques

6.2.7. Renovació del parc regional de tractors.

Descripció de la mesura: La Conselleria d'Agricultura i Pesca gestiona les ajudes provinents del Ministeri d'Agricultura i Pesca per a la substitució de vells tractors per tractors nous.

Consisteix en una línia d'ajudes per substituir tractors per altres més eficients energèticament.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'unitats substituïdes respecte al nombre total i registre de les classificacions energètiques.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Economia, Hisenda i Innovació.
Consells Insulars.
Ajuntaments.

Impacte de la mesura:

Reducció d'emissions de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.1.

Mesures fiscals

7.1.1.

Estudi de l'abast i possibilitats d'implantació d'una reforma del marc fiscal regional per afavorir el compliment dels objectius del Pla d'Acció.

Descripció de la mesura: Per a les persones físiques s'implantaran tarifes progressives, consistents en la fixació de les taxes de residus o d'abastament d'aigua en funció de la seva producció i consum respectivament.

Per a les persones jurídiques es promouran desgravacions fiscals per inversions mediambientals.

Diferenciem entre empreses i persones individuals a l'hora de desenvolupar aquesta mesura.

Persones individuals:

Reducció de la tarifa de residus i del subministrament d'aigua potable en funció de la producció i consum respectivament. Com menor sigui la producció de residus, menor serà la taxa de recollida i tractament a pagar. En el cas de l'aigua es reproduceix el mateix esquema.

Per a societats i empreses es posarà en pràctica:

1.- Desgravacions fiscals per a inversions mediambientals:

- Adhesió al Pla d'Acció de forma que les inversions que vagin d'acord a les determinacions del Pla o contribueixin al compliment d'aquest o n'obtinguin desgravació.
- Programa ECOBAL de la Direcció General de Qualitat Ambiental.
- Reducció de taxes.
- Reducció/simplificació de certs tràmits administratius. a

2.- Alleuge normatiu: per empreses que tinguin un EMAS o altre sistema de gestió ambiental.

3.- Promoció de noves empreses adreçades a negocis que, la lluita contra el canvi climàtic o la seva adaptació poden generar.

Indicadors de seguiment.

Taxes o tarifes progressives en relació al total de taxes o tarifes existents.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Esports i Joventut.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i transferència d'informació dels aspectes més relacionats amb el canvi climàtic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.2.

Sensibilització ambiental

7.2.1.

Divulgació de les accions del Pla d'Acció: web, campanyes, notes informatives, butlletins electrònics periòdics, etc.

Descripció de la mesura. La difusió d'informació ambiental és una obligació de l'administració. Els punts bàsics que inclourà són:

- Difusió de les accions del Pla i dels resultats obtinguts.
- Informació sobre els indicadors que s'utilitzen.
- Bústia de suggeriments.
- Portal dels coneixements per exposar experiències interessants.
- Agrupació d'informació relacionada: notícies, convocatòries de subvencions (indústria, medi ambient, etc).

A part del canal propi de difusió del Pla s'utilitzaran altres canals ja existents com són:

- Punt d'informació ambiental.
- Punt d'informació energètic.
- Centre de recursos d'educació ambiental de les Illes Balears.
- Xarxa Infojove.

Les publicacions pròpies de la Conselleria d'Educació i Cultura, la Conselleria d'Esports i Joventut i la Conselleria de Medi Ambient també serien instruments de difusió a tenir en compte.

Indicadors de seguiment.

Enquestes a la població i/o sectors implicats sobre el seu grau de coneixement del Pla.

Nombre d'entrades en la pàgina web.

Nombre de suggeriments rebuts.

Nombre d'actuacions de divulgació dutes a terme.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Salut i Consum.

Altres agents responsables:

Conselleria d'Esports i Joventut.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i adquisició de bones pràctiques per part dels ciutadans.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.2.

Sensibilització ambiental

7.2.2.

Campanyes de sensibilització sobre el consum energètic i el canvi climàtic a les Illes Balears.

Descripció de la mesura: Realització de campanyes informatives en relació a les principals actuacions que es poden dur a terme per mitigar l'efecte del canvi climàtic.

La societat balear necessita informació des de les administracions competents de les accions a nivell personal que poden dur a terme per contribuir a la lluita contra el canvi climàtic.

L'educació i la conscienciació és la base per aconseguir qualsevol canvi d'hàbits durador en el temps i, és per això, que la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic durà a terme les següents actuacions:

- Elaboració de material informatiu: tríptics, guies de bones pràctiques, fulletons, etc...
- Creació de campanyes publicitàries sobre canvi climàtic. Respon a la necessitat de sensibilitzar a la població.
- Creació de campanyes audiovisuals sobre la necessitat de l'estalvi energètic i de consum d'aigua per fer front al canvi climàtic.

Els destinataris d'aquestes actuacions són tots els ciutadans de les Illes Balears.

Indicadors de seguiment.

Audiència obtinguda pels micro espais de sensibilització.

Enquestes a la població sobre el seu grau de coneixement de la campanya i sensibilització.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7. ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.2. Sensibilització ambiental

7.2.3. Campanya experimental i itinerant de conscienciació ciutadana.

Descripció de la mesura: **Campanya experimental i itinerant de conscienciació ciutadana sobre els problemes i les diferents solucions al canvi climàtic.**

Creació d'una activitat principalment educativa on, a través de l'experiència individual de cada visitant s'adquiriran una sèrie de coneixements entorn a la problemàtica del canvi climàtic i quines accions poden disminuir el seu efecte.

Aquesta activitat, que serà itinerant per als municipis de les Illes Balears, també s'acompanyarà de tota una sèrie d'elements expositius i permetrà la distribució del material generat per la Direcció General de Canvi Climàtic a tots els usuaris que visitin l'activitat.

Indicadors de seguiment.

Nombre de visitants a l'activitat.

Nombre de sol·licituds de l'activitat.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i formació en temes de canvi climàtic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.3.

Educació ambiental

7.3.1.

Foment de tallers d'educació ambiental destinats a la conscienciació sobre el canvi climàtic.

Descripció de la mesura: Creació de recursos didàctics per a fomentar el coneixement en matèria de Canvi Climàtic; destinats a centres educatius del Programa de Centres Ecoambientals, al públic en general que participa a les jornades de portes obertes de l'aula mòbil, a la unitat didàctica sobre el canvi climàtic, etc.

Un exemple d'aquests recursos és el de la Direcció General de Caça, Protecció d'Espècies i Educació Ambiental, que durant el desenvolupament del programa de centres ecoambientals dona difusió al CD de canvi climàtic i assessorament a les escoles sobre les actuacions que poden dur a terme sobre la temàtica d'estalvi de l'energia i canvi climàtic.

També s'ofereix a través de l'aula mòbil a tots els centres educatius de les Illes Balears una activitat d'educació ambiental sobre el canvi climàtic i a entitats, ajuntaments i públic en general el CD del joc interactiu del canvi climàtic.

Indicadors de seguiment.

Nombre de recursos didàctics creats.

Nombre de destinataris o usuaris dels recursos.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Educació i Cultura.

Altres agents responsables:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Increment del coneixement en matèria de canvi climàtic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.3.

Educació ambiental

7.3.2.

Cicle de formació permanent dirigit al professorat.

Descripció de la mesura: Elaboració de plans de formació del professorat en matèria d'educació ambiental i en concret en matèria de canvi climàtic.

Cicle de formació permanent dirigit al professorat dels centres educatius sobre temes referents a la gestió energètica de les dependències i a les possibilitats d'implantar mesures per a promocionar un ús més racional de l'energia entre l'alumnat: promoció d'energies renovables, informació sobre sistemes eficients de climatització, etc.

Indicadors de seguiment.

Nombre de cicles formatius realitzats.

Nombre de professors que han assistit als cicles formatius respecte al total de professors.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria d'Educació i Cultura.

Conselleria de Treball i Formació.

Conselleria d'Agricultura.

Conselleria d'Interior.

Impacte de la mesura:

Disminució del nombre de desplaçaments per motius formatius.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.3.

Educació ambiental

7.3.3.

Foment de cursos de formació a distància.

Descripció de la mesura: Fomentar els recursos de formació en línia, tant per alumnes de batxillerat i universitaris, com pels alumnes de formació professional i ocupacional, amb l'objectiu final de disminuir el nombre de desplaçaments fins als centres educatius.

Aplicar la mateixa mesura pels cursos destinats a treballadors de l'administració.

Adaptar en format *on-line* els recursos de formació.

Indicadors de seguiment.

Nombre de cursos oferts *on-line* respecte al total de cursos oferts.

Nombre d'alumnes que fan cursos a distància respecte al total d'alumnes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Treball i Formació.
Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Educació i Cultura.

Impacte de la mesura:

Increment del coneixement en matèria de canvi climàtic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.3.

Educació ambiental

7.3.4.

Formació sobre canvi climàtic en mòduls formatius.

Descripció de la mesura: Inserció de formació sobre Canvi Climàtic en tots els mòduls formatius que ho permetin, als instituts i als centres de formació professional ocupacional.

Introduir a les classes dels instituts, dels mòduls formatius, dels centres de formació professional ocupacional i en tots els cursos subvencionats per alguna conselleria del Govern de les Illes Balears, conceptes de Canvi Climàtic.

Indicadors de seguiment.

Nombre de cursos que incorporen temes relacionats amb el Canvi Climàtic respecte al total de cursos oferts.

Nombre d'assistents en aquests cursos.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Conselleria d'Educació i Cultura.

Impacte de la mesura:

Conscienciació en centres educatius i millora de la seva sostenibilitat.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.3.

Educació ambiental

7.3.5.

Promoció del programa de Centres Ecoambientals.

Descripció de la mesura: La Direcció General de Caça, Espècies Protegides i Educació Ambiental i la Direcció General d'Innovació i Formació de Professorat afavoriran l'augment del nombre de centres educatius adherits al Programa de Centres Ecoambientals. No és un programa on es tractin exclusivament matèries de canvi climàtic però de cada vegada més aquesta qüestió té un pes important.

1. **Programes ambientals als centres educatius:** Campanyes de reforestació i creació d'àrees verdes en els centres escolars.
2. **Estalvi energètic:** Conscienciar a tota la comunitat educativa en la necessitat de no malbaratar l'energia i de posar en pràctica conductes i hàbits d'estalvi energètic.
3. **Ordenació de la mobilitat:** Foment del transport públic en els desplaçaments als centres escolars, fomentar l'ús del cotxe compartit, organitzar diades sense cotxes, establir corredors escolars, establir àrees de no circulació de vehicles, plans de mobilitat a les escoles, etc.
4. **Estalvi d'aigua:** Instal·lació de mecanismes reductors o dosificadors d'aigua (pulsadors a les aixetes, rec per degoteig...), aprofitament d'aigües pluvials i residuals, etc.
5. **Reducció de residus o la seva selecció per a la posterior reutilització o reciclatge:** Instal·lació de contenidors, reutilització del paper, utilització del paper per dues cares, utilització de carmanyoles pels berenars, separació i correcta gestió dels residus perillosos, etc.
6. **Programa de reutilització de llibres de text.**

Actualment hi ha 188 centres adherits, que suposen un 50% dels centres educatius públics i concertats de les Illes Balears. L'augment anual de centres adherits és del 10-15% anual.

Es preveu incrementar l'import de les subvencions quan els projectes educatius vagin orientats a temes de canvi climàtic.

Indicadors de seguiment.

Nombre de centres adherits al programa de centres ecoambientals respecte al nombre de centres totals.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Impacte de la mesura:

Conscienciació i avaluació de l'efectivitat quant a les reduccions d'emissions de CO₂.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.4.

Prevenió ambiental

7.4.1.

Seguiment de l'evolució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears.

Descripció de la mesura: Elaboració periòdica de l'inventari d'emissions de gasos d'efecte hivernacle per part de la Direcció General de l'Oficina del Canvi Climàtic

Durant els anys 2008 i 2009 es realitzarà el procediment i la base de dades per poder realitzar periòdicament, amb caràcter bianual o anual segons els sectors per part de la Direcció General de l'Oficina del Canvi Climàtic, l'inventari d'emissions de gasos d'efecte hivernacle.

L'actualització periòdica d'inventaris està regulada a l'article 27 de la Llei 34/2007, de 15 de novembre, de qualitat de l'aire i protecció de l'atmosfera, tant per part de l'administració general de l'estat com la de les comunitats autònomes.

Aquest inventari es farà seguint les metodologies oficials segons la codificació CORINAIR/SNAP i la IPCC/CRF i les seves correlacions, a fi que es puguin comparar els resultats de l'inventari propi autonòmic i el desglossament corresponent a les Illes Balears de l'inventari nacional.

Les dades es calcularan anualment, re calculant des de l'any 1990 segons la metodologia, i es desglossaran per la llista de contaminants i de sectors de les codificacions esmentades abans. A més, les dades es desglossaran per illes i per municipis, sempre que sigui possible.

Indicadors de seguiment.

El càlcul anual de l'inventari és l'indicador final del present Pla d'Acció per avaluar la reducció de emissions de CO₂ aconseguida.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.

Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori.
Ajuntament de Palma.

Impacte de la mesura:

Reducció emissions de CO₂ i altres gasos contaminants. Millora de la qualitat de l'aire.

Grau de prioritat:

Presentació del Pla el setembre 2008 a la Comissió Europea.
Aplicació i seguiment de les mesures anualment fins 2012.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.4.

Prevenió ambiental

7.4.2.

Pla de millora de la qualitat de l'aire a Palma.

Descripció de la mesura: Elaboració d'un pla de millora de la qualitat de l'aire a la ciutat de Palma.

El Pla de millora de qualitat de l'aire de Palma s'elabora per obligació legal, segons la Llei 34/2007 i el Reial decret 1073/2002, ja que l'any 2006 es va superar el valor límit anual de protecció a la salut humana per al NO₂. Aquest contaminant és degut a l'emissió dels motors de combustió del trànsit rodat de Palma, que al mateix temps emeten CO₂.

El Pla conté, entre d'altres aspectes, un total de 54 mesures enquadrades en els següents grups:

- Mesures de restricció del trànsit: ampliació zones ACIRE, rutes de vianants per Palma, modificació i ampliació zones ORA, aparcaments municipals.
- Mesures de foment del transport públic: aparcaments dissuasoris connectats amb transport públic i regulació dels semàfors.
- Mesures de regulació del trànsit: campanyes de control de trànsit.
- Mesures sobre vehicles: renovació de flotes de vehicles destinades al transport urbà.
- Altres mesures: campanya de difusors passius de NO₂, campanyes de mesura de qualitat de l'aire a determinades zones de Palma, etiquetatge energètic de vehicles, etc.

Moltes d'aquestes mesures estan incloses ja dins el Pla d'Acció de lluita contra el Canvi Climàtic, i moltes d'elles són extrapolaries a altres ciutats amb problemes de trànsit, i per tant, d'emissions de CO₂.

Indicadors de seguiment.

Cada una de les 54 mesures contempla indicadors específics de seguiment.

Valor mig anual de NO₂ enregirat a Palma a zones urbanes.

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Medi Ambient.
Ajuntaments.
Mancomunitats.

Impacte de la mesura:

Incorporació dels municipis a la lluita contra el canvi climàtic.

Grau de prioritat:

A partir de 2008.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALS

7.5.

Bones pràctiques ambientals

7.5.1. Creació de la Xarxa de Pobles pel Clima.

Descripció de la mesura: Creació d'una Xarxa Balear de Pobles pel Clima que assegurí l'assoliment d'objectius envers el Canvi Climàtic, i que faci treballar a les entitats locals d'una manera cohesionada. Suposa un estadi intermedi entre la gestió local actual i la futura inclusió en la *Red Española de Ciudades por el Clima*.

La Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic donarà suport tècnic i coordinarà la Xarxa oferint les eines per aconseguir un desenvolupament sostenible per a les administracions locals.

Objectius principals:

- Impulsar l'Estratègia Balear contra el canvi climàtic.
- Intercanviar informació i experiències entre els membres de la xarxa.
- Fer anàlisis i seguiment mitjançant indicadors de les mesures i iniciatives (Observatori Balear de Canvi Climàtic).
- Obtenir finançament i distribuir ajuts.
- Promoure la investigació i implantació d'experiències pilot.

Per tal de facilitar la tasca a les administracions locals s'elaborarà una guia de bones pràctiques adreçades als ajuntaments de les Illes Balears per impulsar polítiques locals de lluita contra el Canvi Climàtic. En aquesta guia es recolliran iniciatives innovadores en matèria d'energia, edificació i planejament urbanístic, transport i ecotecnologia.

A més, la Direcció General de l'Oficina de Canvi Climàtic estudiarà la possibilitat de treure subvencions segons les necessitats detectades dels municipis.

Un exemple de l'impuls als municipis que es vol donar en matèria de lluita contra el Canvi Climàtic són els barems de puntuació de les darreres subvencions per a la implantació i execució d'Agendes Locals 21, en els que es puntuen els projectes que demostrin suposar una disminució en les emissions de CO₂.

Indicadors de seguiment.

Nombre de municipis que s'incorporen a la xarxa respecte al total de municipis.

Registre de les accions desenvolupades per la xarxa.

Nombre d'entrades a la pàgina web i de consultes telefòniques

Periodicitat anual.

Administració que lidera la mesura:

Conselleria de Comerç, Indústria i Energia.

Impacte de la mesura:

Disminució de les emissions de CO₂.

Grau de prioritat:

Sense determinar.

7.

ACTUACIONS TRANSVERSALES

7.6.

Diversificació energètica

7.6.1.

Foment de la cogeneració.

Descripció de la mesura: Realització d'estudis i foment dels processos de cogeneració.

Una vegada que hagi arribat el gas natural, la Direcció General d'Energia haurà d'impulsar la línia d'ajudes existent, adreçada a fer estudis de viabilitat de cogeneració.

Aquesta mesura ja està en marxa a través del Conveni signat el 2 d'abril de 2007 entre la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia i el Consorci per a la Millora i l'Embelliment de la Platja de Palma.

A més, dins aquest context la Conselleria de Comerç, Indústria i Energia ja ha signat un nou conveni amb la UIB i amb l'empresa Sampol Ingeniería y Obras.

Aquesta mesura té especial incidència en el sector terciari i residencial, tot i que allà on la possibilitat de cogeneració és major, és als hospitals.

Indicadors de seguiment.

Nombre d'ajudes concedides i/o d'estudis de viabilitat realitzats.

Nombre de processos de cogeneració posats en marxa.

Periodicitat anual.

7. CRONOGRAMA

En les taules següents es mostra el cronograma previst per a l'execució de cada una de les actuacions d'aquest Pla.

Aquestes apareixen agrupades per sectors, i la temporització s'ha especificat anualment.

Les actuacions que s'han d'aplicar progressivament, apareixen colorades de manera gradual. En canvi, les actuacions que són puntuals o aquelles que, tot i durar més d'un any, sempre seran igual, apareixen amb el mateix color.

SECTOR INSTITUCIONAL		2008	2009	2010	2011	2012
1.1.1.	Aplicació de criteris sostenibles a tots els projectes d'obres i d'instal·lacions.					
1.1.2.	Selecció d'emplaçaments per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions amb criteris sostenibles.					
1.2.1.	Inclusió de criteris ambientals en els plecs de clàusules administratives particulars.					
1.2.2.	Realització d'un control ambiental als edificis del Govern de les Illes Balears.					
1.2.3.	Reserva de pressupost per a l'adequació d'instal·lacions del Govern de les Illes Balears.					
1.2.4.	Instal·lació de panells solars fotovoltaics.					
1.2.5.	Implantació de col·lectors solars tèrmics en edificis i instal·lacions públiques.					
1.2.6.	Control de l'enllumenat públic.					
1.2.7.	Promoció i formació de gestors energètics municipals.					
1.2.8.	Adquisició i lloguer de vehicles eficients.					
1.2.9.	Cicle de formació permanent dirigit al personal de l'administració pública.					
1.2.10	Seguiment de l'aplicació de bones pràctiques als ports i aeroports.					

1.3.1.	Modificació de la Llei d'Avaluacions d'Impacte Ambiental i Avaluacions Ambientals Estratègiques.					
1.3.2.	Permissió de l'ús d'energies renovables aïllades.					
1.3.3.	Plans de mobilitat per a noves urbanitzacions i grans instal·lacions.					
1.3.4.	Modificació del Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears.					

SECTOR RESIDENCIAL		2008	2009	2010	2011	2012
2.1.1.	Rehabilitació de l'envoltant tèrmic dels edificis existents.					
2.1.2.	Sistemes de gestió ambiental a PIME del sector de la construcció.					
2.1.3.	Formació sobre edificació sostenible.					
2.2.1.	Renovació del parc de calderes de calefacció i producció d'aigua calenta sanitària en el sector domèstic.					
2.2.2.	Foment de les energies renovables.					
2.2.3.	Regulació de l'expedició del Certificat Energètic Obligatori.					
2.2.4.	Foment de l'eficiència energètica a les comunitats de propietaris.					
2.2.5.	Foment de l'estalvi d'aigua.					
2.2.6.	Foment de l'estalvi energètic.					

SECTOR TURISME I COMERÇ		2008	2009	2010	2011	2012
3.1.1.	Implantació de polítiques empresarials d'ús eficient de l'energia.					
3.1.2.	Incorporació d'un estudi d'emissions de CO2 i de mesures correctores en la sol·licitud de la llicència integrada d'activitats per als establiments comercials.					
3.2.1.	Foment del comerç de proximitat.					
3.2.2.	Foment de la utilització de dispositius i mecanismes de control eficients per a establiments turístics d'allotjament.					
3.2.3.	Foment de les bones pràctiques del petit i mitjà comerç de les Illes Balears.					
3.2.4.	Assessorament a la CAEB i a la Cambra de Comerç per a una activitat empresarial sostenible.					
3.2.5.	Bones pràctiques en medi ambient al sector turístic.					
3.3.1.	Programa per eliminar progressivament les bosses de plàstic als comerços.					
3.4.1.	Normativa que reguli la il·luminació exterior en centres comercials, comerços i la il·luminació ornamental.					
3.4.2.	Normativa per a l'estalvi d'energia i disminució d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en el sector turístic d'allotjament.					

SECTOR TRANSPORT		2008	2009	2010	2011	2012
4.1.1.	Execució de la planificació prevista de la xarxa de tramvia.					
4.1.2.	Execució de la planificació prevista de la xarxa de tren.					
4.1.3.	Construcció d'aparcaments dissuasoris en les estacions de transport públic.					
4.1.4.	Estudi d'optimització de les rutes actuals de bussos urbans i interurbans.					
4.1.5.	Increment del nombre de quilòmetres de carrils "Només BUS" i creació de carrils "BUS- VAO" (vehicles d'alta ocupació).					
4.1.6.	Foment dels circuits urbans i interurbans ciclistes.					
4.2.1.	Foment de la implantació de Plans de Mobilitat.					
4.2.2.	Foment de les àrees reservades per als mitjans de transport públic i per als vianants.					
4.2.3.	Promoció del transport urbà en bicicleta.					
4.2.4.	Establiment de mecanismes per permetre el transport de bicicletes al bus, al tren i al metro.					
4.2.5.	Jornades de conscienciació empresarial sobre polítiques de transport sostenible.					
4.2.6.	Elaboració de plans col·lectius de desplaçaments a empreses.					
4.2.7.	Desenvolupament d'un servei a Internet per facilitar l'ús compartit de vehicles.					

4.2.8.	Informació sobre el trànsit a través de mitjans electrònics, informàtics i telemàtics.					
4.2.9.	Foment de l'optimització energètica a empreses de distribució.					
4.3.1.	Renovació i millora de les flotes de vehicles destinats al transport de viatgers i mercaderies.					
4.3.2.	Foment de l'ús del GLP i gas natural als taxis.					
4.3.3.	Foment de l'ús de vehicles energèticament més eficients.					
4.3.4.	Estudi de la sostenibilitat de l'ús de biocombustibles.					
4.3.5.	Campanya d'informació sobre els vehicles energèticament més eficients.					
4.4.1.	Formació del personal de les empreses de transport.					
4.4.2.	Campanya de sensibilització.					
4.4.3.	Plans de control intensiu de la velocitat a vies interurbanes.					

SECTOR INDUSTRIAL		2008	2009	2010	2011	2012
5.1.1.	Auditories energètiques a indústries.					
5.1.2.	Programa d'ajudes públiques al sector industrial per a l'estalvi d'energia.					
5.1.3.	Programa d'assessorament a PIME.					
5.2.1.	Estudi de viabilitat de l'aprofitament energètic de llots de depuradora.					

SECTOR AGRICULTURA I MEDI NATURAL		2008	2009	2010	2011	2012
6.1.1.	Defensa contra els incendis forestals.					
6.1.2.	Fixació de CO2 mitjançant la millora de les masses forestals.					
6.1.3.	Estudi del paper de la Posidònia com a trampa de CO2.					
6.2.1.	Foment de les bones pràctiques ramaderes.					
6.2.2.	Foment de les bones pràctiques agrícoles.					
6.2.3.	Foment de la minimització de les pràctiques tradicionals en cultius extensius.					
6.2.4.	Promoció de l'agricultura ecològica.					
6.2.5.	Promoció de tècniques d'ús eficient de l'energia a l'agricultura.					
6.2.6.	Estudi de la viabilitat tècnica i econòmica de la valoració dels fems i purins del sector ramader.					
6.2.7.	Renovació del parc regional de tractors.					

SECTOR TRANSVERSAL		2008	2009	2010	2011	2012
7.1.1.	Estudi de l'abast i possibilitats d'implantació d'una reforma del marc fiscal regional per afavorir el compliment dels objectius del pla d'acció.					
7.2.1.	Divulgació de les accions del Pla d'Acció: web, campanyes, notes informatives, butlletins electrònics periòdics, etc.					
7.2.2.	Campanyes de sensibilització sobre el consum energètic i el canvi climàtic a les Illes Balears.					
7.2.3.	Campanya experimental i itinerant de conscienciació ciutadana.					
7.3.1.	Foment de tallers d'educació ambiental destinats a la conscienciació sobre el Canvi Climàtic.					
7.3.2.	Cicle de formació permanent dirigit al professorat.					
7.3.3.	Foment de cursos de formació a distància.					
7.3.4.	Formació sobre canvi climàtic en mòduls formatius.					
7.3.5.	Promoció del programa de Centres Ecoambientals.					
7.4.1.	Seguiment de l'evolució de les emissions de gasos d'efecte hivernacle a les Illes Balears.					
7.4.2.	Pla de millora de la qualitat de l'aire a Palma.					
7.5.1.	Creació de la Xarxa de Pobles pel Clima.					
7.6.1.	Foment de la cogeneració.					

CANVI CLIMÀTIC

Àmbit europeu

Reglament (CE) nº 916/2007, de 31 de juliol de 2007, pel qual es modifica el Reglament (CE) nº 2216/2004, relatiu a un sistema normalitzat i garantit de registres de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell i la Decisió nº 280/2004/CE del Parlament Europeu i del Consell.

Decisió de la Comissió 2007/589/CE de 18 de juliol de 2007 per la qual s'estableixen directrius per al seguiment i la notificació de les emissions de gasos d'efecte hivernacle de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell.

Directiva 2006/40/CE, del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, relativa a les emissions procedents de sistemes d'aire condicionat en vehicles de motor i per la qual es modifica la Directiva 70/156/CE del Consell.

Reglament (CE) nº 842/2006 del Parlament Europeu i del Consell, de 17 de maig de 2006, sobre determinats gasos fluorats d'efecte hivernacle.

Decisions sobre el Mecanisme de Seguiment de les Emissions de GEH en la CE.

93/389/CEE: Decisió del Consell, de 24 de juny de 1993, relativa a un mecanisme de seguiment de les emissions de CO₂ i d'altres gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat.

1999/296/CE: Decisió del Consell, de 26 d'abril de 1999, per la qual es modifica la Decisió 93/389/CEE relativa a un mecanisme de seguiment de les emissions de CO₂ i d'altres gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat.

2004/280/CE: Decisió del Parlament Europeu i del Consell, de 11 de febrer de 2004 relativa a un mecanisme de seguiment de les emissions de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat i, de l'aplicació del Protocol de Kyoto.

2004/101/CE: Directiva del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'octubre de 2004, per la qual es modifica la Directiva 2003/87/CE, per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat pel que fa als mecanismes de projectes del Protocol de Kyoto.

Correcció d'errors del Reglament (CE) nº 2216/2004 de la Comissió de 21 de desembre, relatiu a un sistema normalitzat i garantit de registres de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell i la Decisió nº 280/2004/CE del Parlament Europeu i del Consell.

Reglament (CE) nº 2216/2004 de la Comissió de 21 de desembre de 2004 relatiu a un sistema normalitzat i garantit de registres de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament

Europeu i del Consell i la Decisió nº 280/2004/CE del Parlament Europeu i del Consell.

Decisió de la Comissió de 27 de desembre de 2004, relativa al Pla Nacional d'assignació de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle notificat per Espanya de conformitat amb la Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell.

COM (2005) 35 final, SEC (2005) 180, Comunicació de 9 de febrer de 2005 de la Comissió al Consell, al Parlament Europeu, al comitè Econòmic i Social i al Comitè de les Regions, "Guanyant la batalla contra el Canvi Climàtic Global".

Decisió de la Comissió 2005/166/CE, de 10 de febrer de 2005, per la qual s'estableixen disposicions d'aplicació de la Decisió nº 280/2004/CE del Parlament Europeu i del Consell, relativa a un mecanisme per al seguiment de les emissions de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat i, per a l'aplicació del Protocol de Kyoto.

Directiva 2004/101/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 d'octubre de 2004, per la qual es modifica la Directiva 2003/87/CE per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat respecte als mecanismes de projectes del Protocol de Kyoto.

Directiva 2003/87/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 d'octubre de 2003, per la qual s'estableix un règim pel comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat i es modifica la Directiva 96/61/CE del Consell (Text pertinent a l'efecte del EEE). Modificada per la Directiva 2004/101/CE.

Orientacions per els Estats membres sobre l'aplicació dels criteris de l'annex III de la Directiva 2003/87/CE per la qual s'estableix un règim per al comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle en la Comunitat i, per la qual es modifica la Directiva 96/61/CE del Consell, i circumstàncies en les quals queda demostrada la situació de força major.

Directiva 2001/81/CE del Parlament Europeu i del Consell de 23 d'octubre de 2001 sobre sostres nacionals d'emissió de determinats contaminants atmosfèrics. Directiva 2001/80/CE del Parlament Europeu i del Consell, 23 d'octubre de 2001, sobre la limitació d'emissions a l'atmosfera de determinats agents contaminants procedents de grans instal·lacions de combustió.

Directiva 96/61/CE del Consell de 24 de setembre de 1996 relativa a la prevenció i al control integrats de la contaminació (IPPC). Decisió del Consell 2002/358/CE, de 25 d'abril de 2002, relativa a l'aprovació, en nom de la Comunitat Europea, del Protocol de Kyoto de la Convenció Marco de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic i al compliment conjunt dels compromisos contrets conformement al mateix.

Proposta de Reglament del Parlament Europeu i del Consell sobre determinats gasos fluorats d'efecte hivernacle.

COM/2003/0493. Comunicació de la Comissió al Consell i el Parlament Europeu Sobre Polítiques i mesures de l'UE per a reduir les emissions de gasos d'efecte hivernacle: Cap a un Programa Europeu sobre el Canvi Climàtic.

(PECC) Llibre Verd sobre el comerç dels drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle en la Unió Europea (presentat per la Comissió).

Àmbit estatal

Reial decret 1031/2007, de 20 de juliol, pel qual es desenvolupa el marc de participació en els mecanismes de flexibilitat del Protocol de Kyoto.

Reial decret 1030/2007, de 20 de juliol, pel qual es modifica el Reial decret 1370/2006, de 24 de novembre, pel qual s'aprova el Pla Nacional d'assignació de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, 2008-2012.

Reial decret 1370/2006, de 24 de novembre, pel qual s'aprova el Pla Nacional d'assignació de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, 2008-2012. Modificat pel Reial decret 1402/2007.

Reial decret 1402/2007, de 29 d'octubre, pel qual es modifica el Reial decret 1370/2006, de 24 de novembre, pel qual s'aprova el Pla Nacional d'assignació de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle, 2008-2012.

Reial decret 777/2006, de 23 de juny, pel qual es modifica el Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Pla nacional d'assignació de drets d'emissió, 2005-2007.
Correcció d'errors de l'ordre MAN/1445/2006, de 9 de maig, sobre tarifes del Registre Nacional de Drets d'emissió.

Ordre MAM/1445/2006, de 9 de maig, sobre tarifes del Registre Nacional de Drets d'emissió.

Reial decret 202/2006, de 17 de febrer, pel qual es regula la composició i funcionament de les taules de diàleg social, previstes en l'article 14 de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim de comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Resolució de 8 de febrer de 2006, de d'institut de Comptabilitat i Auditoria de Comptes, per la qual s'aproven normes per al registre, valoració i informació dels drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Reial decret 1315/2005, de 4 de novembre, pel qual s'estableixen les bases dels sistemes de seguiment i verificació d'emissions de gasos d'efecte hivernacle en les instal·lacions incloses en l'àmbit d'aplicació de la Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Reial decret 1264/2005, de 21 d'octubre, pel qual es regula l'organització i funcionament del Registre nacional de drets d'emissió.

Llei 1/2005, de 9 de març, per la qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Llei 22/2005, de 18 de novembre, per la qual s'incorporen a l'ordenament jurídic espanyol diverses directives comunitàries en matèria de fiscalitat de productes energètics i electricitat i, del règim fiscal comú aplicable a les societats matrius i filials d'estats membres diferents, i es regula el règim fiscal de les aportacions transfrontereres a fons de pensions en l'àmbit de la Unió Europea. (La disposició final tercera estableix modificacions a la Llei 1/2005, de 9 de març)

Reial decret llei 5/2005, de 11 de març, de reformes urgents per a l'impuls a la productivitat i per a la millora de la contractació pública. (El Títol III estableix modificacions a la Llei 1/2005, de 9 de març).

Reial decret 60/2005, de 21 de gener, pel qual es modifica el Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Pla nacional d'assignació de drets d'emissió, 2005-2007. Modificat per Reial decret 777/2006.

Text del Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Pla nacional d'assignació de drets d'emissió, 2005-2007. (Publicat en el BOE num. 216 de 7 de setembre de 2004).

Text de correcció d'errors del Reial decret 1866/2004, de 6 de setembre, pel qual s'aprova el Pla Nacional d'assignació de Drets d'emissió, 2005-2007.

Text del Reial decret llei 5/2004, de 27 d'agost, pel qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle. (Publicat en el BOE num. 208 de 28 d'agost de 2004).

Resolució de 7 de setembre de 2004 del Secretari General de Prevenció de la Contaminació i del Canvi Climàtic per la qual es dóna publicitat al llistat provisional d'instal·lacions incloses en l'àmbit d'aplicació del Reial decret llei 5/2004, de 27 d'agost, pel qual es regula el règim del comerç de drets d'emissió de gasos d'efecte hivernacle.

Llei 16/2002, de 1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació (IPPC).

ENERGIA

Àmbit europeu

Directiva 2006/32/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 5 d'abril de 2006, sobre l'eficiència de l'ús final de l'energia i els serveis energètics i per la qual es deroga la Directiva 93/76/CEE del Consell.

Llibre verd sobre l'estratègia europea per a una energia sostenible, competitiva i segura

Llibre verd sobre l'eficiència energètica o com fer més amb menys COM (2005) 265.

Directiva 2003/96/CE del Consell de 27 d'octubre de 2003 per la qual es reestructura el règim comunitari d'imposició dels productes energètics i de l'electricitat.

Directiva 2001/77/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 27 de setembre de 2001, relativa a la promoció de l'electricitat generada a partir de fonts d'energia renovables en el mercat interior de l'electricitat.

Directiva 96/92/CE del Parlament Europeu i del Consell de 19 de desembre de 1996 sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat.

Proposta de directiva del Parlament Europeu i del Consell sobre el foment de la cogeneració sobre la base de la demanda de calor útil en el mercat interior de l'energia. COM/2002/0415 final - COD 2002/0185.

Comunicació de la Comissió - Energia per al futur: fonts d'energia renovables - Llibre Blanc per a una estratègia i un pla d'acció comunitaris. COM/97/0599 final

Àmbit estatal

Reial decret 1028/2007, de 20 de juliol, pel qual s'estableix el procediment administratiu per a la tramitació de les sol·licituds d'autorització d'instal·lacions de generació elèctrica en el mar territorial.

Pla d'Acció 2008-2012 de l'estratègia d'estalvi i Eficiència Energètica a Espanya (PAE4)

Resum Executiu del Pla d'acció 2008-2012 de l'estratègia d'estalvi i Eficiència Energètica a Espanya (I4)

Correcció d'errors del Reial Decret 661/2007, de 25 de maig, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim especial.

Reial decret 661/2007, de 25 de maig, pel qual es regula l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim especial.

Correcció d'errors de l'ordre ITC/1522/2007, de 24 de maig, per la qual s'estableix la regulació de la garantia de l'origen de l'electricitat procedent de fonts d'energia renovables i de cogeneració d'alta eficiència.

Ordre ITC/1522/2007, de 24 de maig, per la qual s'estableix la regulació de la garantia de l'origen de l'electricitat procedent de fonts d'energia renovables i de cogeneració d'alta eficiència.

Correcció d'errors del Reial decret 616/2007, de 11 de maig, sobre foment de la cogeneració.

Reial decret 616/2007, de 11 de maig, sobre foment de la cogeneració.

Pla d'Acció 2005-2007 de l'Estratègia d'Estalvi i Eficiència Energètica per a Espanya.

Pla d'Energies Renovables per a Espanya, 2005-2010.

Planificació dels sectors d'electricitat i gas. Desenvolupament de les xarxes de transport 2002-2011.

Correcció d'errors del Reial decret 436/2004, de 12 de març, pel qual s'estableix la metodologia per a la sistematització i actualització del règim jurídic i econòmic de l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim especial.

Reial decret 436/2004, de 12 de març, pel qual s'estableix la metodologia per a l'actualització i sistematització del règim jurídic

i econòmic de l'activitat de producció d'energia elèctrica en règim especial.

Ordre PRE/472/2004, de 24 de febrer, per la qual es crea la Comissió Interministerial per a l'aprofitament energètic de la biomassa.

Reial decret 2818/1998, de 23 de desembre, sobre producció d'energia elèctrica per instal·lacions abastides per recursos o fonts d'energia renovables, residus i cogeneració.

Llei 54/1997, de 27 novembre, del sector elèctric.

Àmbit autonòmic

Pla Director Sectorial Energètic de les Illes Balears. Decret 96/2005, de 23 de setembre, que conté els corresponents:

- Pla d'Eficiència Energètica.
- Pla de Desenvolupament de les Energies Renovables.

TRANSPORT

Àmbit europeu

Directiva 2003/30/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 8 de maig de 2003, relativa al foment de l'ús de biocarburants o altres combustibles renovables en el transport.

Directiva 2000/304/CE: Recomanació de la Comissió, de 13 d'abril de 2000, sobre la reducció de les emissions de CO2 dels automòbils (JAMA) [notificada amb el nombre C(2000) 803] (Text pertinent a l'efecte del EEE).

Directiva 2000/303/CE: Recomanació de la Comissió, de 13 d'abril de 2000, sobre la reducció de les emissions de CO2 dels automòbils (KAMA) [notificada amb el nombre C(2000) 801] (Text pertinent a l'efecte del EEE).

Directiva 1999/125/CE: Recomanació de la Comissió de 5 de febrer de 1999 sobre reducció de les emissions de CO2 produïdes pels automòbils [notificada amb el nombre C(1999) 107] (Text pertinent a les fins del EEE).

Llibre Blanc - La política Europea de transports de cara al 2010: l'hora de la veritat. COM/2001/0370 final

Àmbit estatal

Pla Estratègic d'Infraestructures i Transport.

Llei 39/2003, de 17 de novembre, del Sector Ferroviari.

Llei 39/1997, de 8 d'octubre, per la qual s'aprova el programa PREVER per a la modernització del parc de vehicles automòbils, l'incrementació de la seguretat vial i la defensa i protecció del medi ambient.

Reial decret 837/2002, de 2 d'agost, pel qual es regula la informació relativa al consum de combustible i a les emissions de CO2 dels turismes nous que es posin a la venda o s'ofereixin en arrendament financer en territori espanyol.

Reial decret-llei 6/1997, de 9 d'abril, pel qual s'aprova el programa PREVER per a la modernització del parc de vehicles automòbils, l'incrementació de la seguretat vial i la defensa i protecció del medi ambient.

Resolució de 25 de setembre de 2001, de la Secretaria General de Medi ambient, per la qual es disposa la publicació de l'acord del Consell de Ministres de 3 d'agost de 2001, pel qual s'aprova el Pla Nacional de Vehicles al final de la seva vida útil (2001-2006).

Àmbit autonòmic

Pla director sectorial de transport de les Illes Balears. Decret 4/2006, de 28 d'abril.

Àmbit europeu

Directiva 1999/31/CE del Consell de 26 d'abril de 1999 relativa a l'abocament de residus.

Àmbit estatal

Llei 10/1998, de 21 d'abril, de Residus.

Llei 11/1997, de 24 d'abril, d'envasos i Residus d'envasos.

Reial decret 1481/2001, de 27 de desembre, pel qual es regula l'eliminació de residus mitjançant dipòsit en abocador.

Resolució de 13 de gener de 2000, de la Secretaria General de Medi ambient, per la qual es disposa la publicació de l'acord de Consell de Ministres, de 7 de gener de 2000, pel qual s'aprova el Pla Nacional de Residus Urbans. Inclou diversos programes:

Programa Nacional de Prevenció.

Programa Nacional de Recuperació i Reciclatge.

Programa Nacional de Residus d'envasos i Envasos Usats.

Programa Nacional de Compostatge.

Programa Nacional de Valoració Energètica.

Programa Nacional d'Eliminació.

Àmbit autonòmic

Pla Director Sectorial de Residus Sòlids Urbans

Decret 21/2000, de 18 de febrer, d'Aprovació del Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Urbans de Mallorca. Revisió del Pla Director Sectorial per a la gestió dels residus urbans de l'illa de Mallorca, 6 de febrer de 2006

Decret 46/2001, de 30 de març, d'aprovació definitiva del Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus Urbans a Eivissa i Formentera.

Pla Director Sectorial per a la Gestió dels Residus no perillosos de l'illa de Menorca. (Acord del Ple de Consell Insular en sessió ordinària de 26.06.06).

L'objecte d'aquests plans directores sectorials per a la gestió dels residus és l'establiment d'un marc d'obligat compliment per a l'adequada gestió dels residus urbans en els seus àmbits d'actuació.

RESIDENCIAL, COMERCIAL I INSTITUCIONAL

Àmbit europeu

Directiva 2002/91/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 16 de desembre de 2002, relativa a l'eficiència energètica dels edificis.

Directiva 2000/55/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de setembre de 2000, relativa als requisits d'eficiència energètica dels balastos de llums fluorescents.

Directiva 1996/57/CE del Parlament Europeu i del Consell de 3 setembre de 1996 relativa als requisits de rendiment energètic dels frigorífics, congeladors i aparells combinats elèctrics d'ús domèstic

Àmbit estatal

Llei 38/1999, de 5 de novembre, d'ordenació de l'edificació.

Reial decret 1027/2007, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions Tèrmiques en els Edificis.

Reial decret 47/2007, de 19 de gener, pel qual s'aprova el Procediment Bàsic per a la certificació d'eficiència energètica d'edificació de nova construcció.

Reial decret 314/2006, de 17 de març, pel qual s'aprova el Codi Tècnic d'Edificació.

Reial decret 1218/2002, de 22 de novembre, pel qual es modifica el Reial decret 1751/1998, de 31 de juliol, el qual va aprovar el Reglament d'instal·lacions Tèrmiques en els Edificis i les seves Instruccions Tècniques Complementàries i crea la Comissió Assessora per a les Instal·lacions Tèrmiques dels Edificis.

Reial decret 1751/1998, de 31 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament d'instal·lacions Tèrmiques en els Edificis (RITE) i les seves Instruccions Tècniques Complementàries (ITE) i es crea la Comissió Assessora per a les Instal·lacions Tèrmiques dels Edificis.

Ordre PRE/2118/2007, de 13 de juliol, per la qual es dóna publicitat a l'acord de Consell de Ministres pel qual s'adopten mesures d'estalvi d'energia en els edificis de l'administració General de l'estat.

Àmbit autonòmic

Decret 2/2008, de 4 de gener, pel qual es designa l'òrgan competent en matèria de certificació energètica d'edificis de nova construcció a les Illes Balears.

Àmbit europeu

Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats utilitzats a l'agricultura.

Àmbit estatal

Llei 43/2003, de 21 de novembre, de Monts. Modificada per la Llei 10/2006, de 28 d'abril.

Reial decret 261/1996, de 16 de febrer, sobre protecció de les aigües contra la contaminació produïda pels nitrats procedents de fonts agràries.

Llibre Blanc de l'agricultura i el Desenvolupament Rural.

Pla Forestal Espanyol.

Àmbit autonòmic

Programa de desenvolupament rural 2007-2013.

Reial decret 378/2001, de 21 d'abril, pel qual s'aprova el Pla Hidrològic de les Illes Balears.

Àmbit estatal

A continuació es presenta una descripció d'algunes mesures adoptades per l'Administració Central. Entre les mesures no s'inclouen les de les CCAA ni les de les Administracions Locals.

Impost de societats:

Article 35.4 de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats. Deducció en la quota íntegra, del 10 per 100, de tres tipus d'inversions: Béns de l'actiu material destinades a la protecció del medi ambient que estiguin incloses en programes, convenis o acords, Nous vehicles industrials o comercials de transport per carretera, i Inversions realitzades en béns d'actiu material nous destinades a l'aprofitament de fonts d'energies renovables efectuades per petites i mitjanes empreses. Articles 11 i 33 de la Llei 43/1995, de 27 de desembre, de l'Impost sobre Societats: Les despeses efectuades en investigació i desenvolupament relacionats amb la protecció del medi ambient, podran beneficiar-se del règim general aplicable a les despeses en investigació i desenvolupament.

Reial decret-Llei 2/2003, de 25 d'abril, de Mesures de Reforma Econòmica.

L'article 13 estableix incentius fiscals per a les inversions en béns de l'actiu material que evitin o redueixin la contaminació

atmosfèrica o de l'aigua, que redueixin, recuperin o tractin residus industrials; vehicles industrials o comercials; i instal·lacions d'energies renovables. L'article 14 estableix beneficis fiscals per a les inversions en edificis per a l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia solar.

Impostos especials:

Reial decret-Llei 13/2006, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen mesures urgents en relació amb el programa PREVER per a la modernització del parc de vehicles automòbils, l'incrementació de la seguretat vial i la defensa i protecció del medi ambient.

Llei 39/1997, de 8 d'octubre, i el Reial decret-Llei 6/1997, de 9 d'abril, pels quals s'aprova el Programa PREVER per a la modernització del parc de vehicles automòbils, l'incrementació de la seguretat vial i la defensa i protecció del medi ambient, són un estímul per a la renovació del parc de vehicles automòbils de turisme. A més, el benefici augmenta per al cas que el vehicle antic, donat de baixa, estiguis equipat amb motor no apte per a emprar gasolina sense plom. Aquest Programa ha estat modificat i prorrogat per les Disposicions Addicionals nombres 35 i 36, de la Llei 62/2003, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, Reguladora de les Hisendes Locals. L'Art. 28 estableix incentius fiscals per als usuaris i productors d'energies renovables, cogeneració i plans de mobilitat del sector privat.

L'Art. 31, per als vehicles més eficients. L'Article 32, per a la retirada de vehicles de més de 15 anys d'antiguitat, i L'art. 35 per als edificis que aprofitin l'energia solar.

Article 9 de la Llei 24/2001, de 27 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'ordre Social. Impost sobre Vendes Minoristes de Determinats Hidrocarburs.

Article 6 de la Llei 53/2002, de 30 de desembre, de Mesures Fiscals, Administratives i de l'ordre Social. En l'Impost sobre hidrocarburs, s'aplicarà als biocarburants un tipus especial de 0,00 euros per 1000 litres amb caràcter general i sense necessitat de vinculació a un projecte pilot.

+info

Conselleria de Medi Ambient
Direcció General de Canvi Climàtic

<http://mediambient.caib.es>
971 176819